

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

Obor: Mezinárodní obchod

Hospodářské vztahy mezi Francií a Alžírskem

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autorka: Karolína Holinská

Vedoucí práce: Ing. Vít Hinčica, Ph.D.

Prohlášení:

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma *Hospodářské vztahy mezi Francií a Alžírskem* jsem vypracovala samostatně a všechny citace jsem vyznačila z pramenů. Na konci bakalářské práce uvádím seznam použité literatury a dalších zdrojů.

V Praze dne

.....

podpis studenta

Obsah

Úvod.....	1
1 Historický vývoj vzájemných vztahů	3
2 Charakteristiky obou zemí	9
2.1 Charakteristika Francie	9
2.1.1 Obecná charakteristika Francie.....	9
2.1.2 Ekonomická charakteristika Francie.....	11
2.2 Charakteristika Alžírsko.....	17
2.2.1 Obecná charakteristika Alžírsko	17
2.2.2 Ekonomická charakteristika Alžírsko	18
3 Analýza mezinárodního obchodu	25
3.1 Analýza mezinárodního obchodu se zbožím.....	25
3.2 Analýza mezinárodního obchodu se službami	28
4 Analýza vzájemných investic	30
5 Možný budoucí vývoj vzájemných vztahů	33
Závěr	36
Zdroje.....	39
Knižní zdroje.....	39
Elektronické zdroje	40

Úvod

Za hlavní cíl mé bakalářské práce si kladu poskytnout hlubší pohled do problematiky hospodářských vztahů mezi Francií a Alžírskem v období od roku 2000 do roku 2016 s přihlédnutím ke společné části historie, která je pojí. Právě historie byla jedním z důvodů, proč mne toto téma zaujalo. V České republice je všeobecně známo, že Alžírsko bývalo francouzskou kolonií. Nicméně jen málo lidí ví, jaké byly historické okolnosti a jestli spolu tyto státy nadále nějak komunikují nebo dokonce úzeji spolupracují či nikoliv. Mým cílem naopak rozhodně není popsat celou problematiku hospodářských vztahů Francie a Alžírsku z důvodu obsáhlosti tohoto tématu v rámci rozdílnosti ekonomik. Čtenář má být seznámen s tímto tématem natolik, aby si byl schopen vytvořit představu o rozdílnosti obou států, ale zároveň také o tom, co je spojuje.

Celá práce je rozdělena do pěti hlavních kapitol. První z nich se zabývá historickým vývojem vztahu, jenž významně ovlivnil spojení mezi Francií a Alžírskem. Kapitola začíná prvními obchodními styky, pokračuje dobou kolonizace a končí novodobou historií – aktuální situací včetně shrnutí reprezentujících subjektů v obou zemích. Druhou kapitolu jsem rozdělila na dvě podkapitoly a popisují v ní Francii a Alžírsko, přičemž každá z podkapitol obsahuje v první části obecnou charakteristiku a ve druhé části ekonomickou charakteristiku země. Obecná charakteristika obsahuje základní geografické a demografické údaje. Ekonomickou charakteristiku jsem se rozhodla popsat pomocí hrubého domácího produktu, nezaměstnanosti, mezd a zahraničního obchodu. Další dvě kapitoly se věnují hospodářským vztahům mezi Francií a Alžírskem. Ve třetí kapitole se pokouším analyzovat mezinárodní obchod, který dále rozděluji na obchod se zbožím a na obchod se službami. Ve čtvrté kapitole se věnuji investicím probíhajícím mezi oběma státy. Pátá a zároveň poslední kapitola obsahuje mou prognózu možného budoucího vývoje na základě získaných informací.

V rámci zpracování tématu hospodářských vztahů budu pracovat s metodami deskripce, komparace, analýzy a na závěr se pokusím o prognostický odhad vztahů mezi Francií a Alžírskem. Text doplňují tabulky, které jsem vytvořila ze získaných dat, a také grafy, jež jsem částečně vytvořila a částečně převzala z uvedených zdrojů.

Při zpracování této práce jsem využila především pro historickou část knihu Zdeňka Beránka *Alžírsko: Stručná historie států* na toto téma. Definice pojmů čerpám z knihy

Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století od paní docentky Ludmily Štěrbové. Důležitým zdrojem informací pro mě byl také internet. Vycházela jsem přitom z informací z oficiálních webových stránek ministerstev obou zemí, jejich statistických úřadů a dalších institucí. Jako jedny z nejdůležitějších zdrojů pro mě byly světové statistiky Comtrade, OECD a UNCTAD. Ve zdrojích z důvodu vybraných zemí převažují především zdroje ve francouzském jazyce kromě použité literatury, která je v jazyce českém a anglickém. Všechnu použitou literaturu a elektronické zdroje uvádím na konci své práce.

1 Historický vývoj vzájemných vztahů

V této kapitole se věnuji vývoji vzájemných ekonomických i politických vztahů. Je zde popsána historie od prvotních obchodních vztahů, přes období kolonizace a s ní spojenými spory a dále, až po současné vztahy včetně aktuálních setkání nejvyšších představitelů obou zemí.

Začátek vztahů Alžírsko a Francie byl čistě obchodní. Francouzští obchodníci dováželi zemědělské produkty (obilí, datle, rozinky) do Evropy a vytvářeli své vlastní obchodní stanice v alžírských přístavech. O dovážené alžírské obilí měla zájem hlavně francouzská armáda, pro kterou se stalo nepostradatelné.

Alžírsko bylo domovem pirátů, kteří působili ve Středozeří, přepadávali evropské lodě a středomořské přístavy a zajímali Evropany. Právě pirátství se stalo důvodem útoků na Alžírsko – Francie útočila v letech 1661 a 1665. Poté však byl uzavřen mír a toto pouto držely hlavně obchodní a diplomatické dohody.

V první polovině devatenáctého století se měla Evropa na Vídeňském kongresu dohodnout na společném řešení problému pirátství. Evropa se ovšem nedokázala domluvit a každá země se postavila pirátům po svém. Pro Francii byla důvodem pro zásah „rána vějířem“ v roce 1827 – akt, kdy dej Husajn vykázal francouzského konzula ze svého paláce pomocí „odháněčky much“, protože se s ním odmítal bavit o dovezené ale nezaplacené pšenici pro armádu během Velké francouzské revoluce. Přímý útok jako reakce na toto vyhoštění zahájila Francie až o tři roky později v roce 1830, kdy začala svou invazi do Alžírsko pod záminkou zkracení pirátství v této oblasti a nediplomatického jednání dej Husajna. Na alžírském pobřeží se tehdy vylodilo třicet osm tisíc francouzských vojáků, kteří měli za úkol pirátské základny zlikvidovat. Za pravý důvod však můžeme považovat snahu krále Karla X. o posílení své pozici ve Středozeří. Francie však po likvidaci základen pirátů postupovala dál a začala s dobýváním. Francie během kolonizace Alžírsko musela bojovat proti mnoha povstalcům, jako byli například turečtí úředníci, kabylské kmeny a náboženská bratrstva. Kolonizace byla Francouzům značně ulehčena podporou obyvatel, kteří doufali, že je ochrání před místní skupinou kádírja. Tento súfický řád v čele s vůdcem, dnes uznávaným alžírským hrdinou, Abd al-Kádirem vzdoroval až do roku 1847, kdy se Abd Al-Kádir rozhodl po drtivé porážce kapitulovat. Dobývání Alžírsko trvalo do konce devatenáctého století, přičemž poslední

pokus o povstání proběhl v roce 1871. Na těchto územích pak zůstávali bílí osadníci, povětšinou Francouzi ale i Španělé a Italové, kteří vytlačili původní obyvatelstvo, zmocnili se jejich majetku a stali se místními rolníky. Právě zemědělství bylo podle francouzského generála Bugeauda klíčovým prvkem kolonizace: „*V Alžírsku existuje jen jediná věc, které se toužíme zmocnit, a to je jeho zemědělský potenciál. No, a vlastně jsem ještě ani nepřišel na lepší způsob jak si podrobit zemi, než zmocnit se jejího zemědělského potenciálu.*“¹

Alžírsko se stalo oficiální součástí Francie, ale neustále vznikaly spory mezi původním obyvatelstvem a kolóny – novými osadníky, čemuž nahrávala i jejich rozdílná práva. Přesto za první světové války nedělalo Alžírčanům problém narukovat za Francii do armády. U druhé světové války se situace změnila a mnoho mužů sympatizovalo spíše s Německem a s Hitlerem než s Francií. S tím souvisí i zvětšující se odpor muslimů ve dvacátém století po druhé světové válce proti kolonizaci a snaha o nezávislost. 1. listopadu 1954 vznikla Fronta národního osvobození, dodnes existující politická strana stojící u moci, jejíž stoupenci páchali teroristické akce. Francouzi jim to brutálně opláceli, přičemž nešetřili ani civilisty. Vznik této organizace je považován za začátek Alžírské neboli „špinavé války“. Při tomto konfliktu, kdy nebyly pevně jasné strany – Evropané bojovali proti Evropanům, muslimové proti muslimům, zemřelo mnoho lidí – Alžírčanů zhruba 241 000 a cca 25 600 lidí na francouzské straně.² Francie se ale Alžírsku nechtěla vzdát ze dvou hlavních důvodů – mít kolonii znamenalo v té době mít určitou prestiž a byla to ukázka moci, druhým důvodem se stalo nerostné bohatství Alžírsku. Z celého období, kdy probíhala Alžírská válka, 1954 až 1962, můžeme vyčlenit ještě bitvu o Alžír, která se odehrála v letech 1955 až 1957 a jejíž průběh spočíval v prohledávání domů a zatýkání partyzánů francouzskou stranou a v útocích na civilisty od obou stran, povětšinou pomocí náslapných min od Fronty národního obrození.

Roku 1958 se stal předsedou francouzské vlády Charles de Gaulle a následně se stal i prezidentem. Snažil se o reformy, které by aspoň trochu zmírnily nerovnost práv Alžírčanů a Francouzů. V roce 1960 uznaly Spojené národy právo Alžírsku na nezávislost s ohledem na neadekvátní řešení Francie v udržení si svého integrálního území.³ Tehdejší

¹ BERÁNEK, Zdeněk. *Alžírsko: Stručná historie států*. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-335-0. str. 46

² ŠAJTAR, Jaroslav. Před 60 lety vypukla alžírská válka. *Reflex* [online]. 2014 [cit. 2017-12-31]. Dostupné z: <http://www.reflex.cz/clanek/historie/60014/pred-60-lety-vypukla-alzirska-valka.html>

³ REID, Richard J. *Dějiny moderní Afriky: od roku 1800 po současnost*. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3079-0. str. 252

prezident Charles de Gaulle nakonec nechal vyhlásit referendum jak ve Francii tak v Alžírsku o nezávislosti alžírské kolonie. Důvodem byla hlavně ekonomická neudržitelnost, francouzské vojsko si vedlo dobře, ale bylo velmi drahé ho v Alžírsku udržovat. V březnu roku 1962 došlo k jednání ve francouzských lázních Evian, kde vznikla i Evianská dohoda, která určovala nejbližší nadcházející kroky.⁴ Francie si mohla zachovat tři vojenské základny v Alžírsku ale pouze na omezenou dobu, přičemž jen jedna z nich mohla zůstat po dobu až patnácti let, zbývající dvě základny byly na kratší dobu. Zbytek francouzské armády se měl stáhnout domů do tří let. Alžírští Evropané (civilisté) se mohli rozmyslet, zda si ponechají francouzské občanství či si zažádají ještě i o alžírské. Díky Evianské dohodě, která obsahovala i rozhodnutí o ukončení bojů, Alžírská válka 19. března 1962 po dlouhých osmi letech skončila.

Oficiálně se Alžírsko stalo samostatným nezávislým státem 3. července 1962. Do jeho čela byl zvolen prezident Mohammed Ahmed Ben Bella. Z Alžírska se s armádou stáhla zpátky do Francie i většina francouzských osadníků (tzv. černé nohy – „*pieds noirs*“) se svými potomky a také Alžířané, kteří byli pro zachování celku s Francií. Vznikl tak základ muslimské populace ve Francii.⁵

Francie a Alžírsko spolu nadále spolupracovaly obchodně. V Alžírsku zůstávali francouzské firmy těžící ropu a podle Evianské dohody si mohly zahraniční společnosti ponechat své koncese a nadále obhospodařovat ropná naleziště. Za vlády Houari Boumediena, alžírského prezidenta, však proběhla „ropná dekolonizace“ těchto společností, aby Alžírsko získávalo z těžby ropy a zemního plynu větší příjmy do státní pokladny. Nadpoloviční podíl těžařských firem převzala alžírská vláda, což se francouzským firmám nelíbilo, a většina z nich ze země odešla. Kromě těžebních společností se poté znárodnily i další francouzské firmy.⁶

Alžírsko-francouzské vztahy byly kvůli kolonizaci stále napjaté. O jejich zlepšení se snažil třetí prezident nezávislého Alžírska Chadli Benjedid. V roce 1981 se tento alžírský prezident setkal s tehdejšími francouzskými prezidenty Françoisem Mitterandem. Tato návštěva, tím že se vůbec udála, pomohla zmírnit napětí po znárodnění těžebních

⁴ VESELÝ, Zdeněk. *Dějiny mezinárodních vztahů*. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-278-3. str. 200

⁵ PALATA, Luboš. Alžířané nejsou v Paříži přistěhovalci. Před půl stoletím bylo Alžírsko Francie. *Mladá fronta Dnes*. 2015, (8), 4. ISSN 1210-1168

⁶ BERÁNEK, Zdeněk. *Alžírsko: Stručná historie států*. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-335-0. str. 112 a 116

společností a dalším krokem byla vzájemná dohoda o indexaci cen ropy a zemního plynu. Každý následující francouzský prezident se poté dále snažil vylepšit s Alžírskem vztahy a zmenšit zášť vůči Francouzům, která v Alžířanech přesto nadále kvůli kolonizaci v určité míře zůstává. Francouzští prezidenti pak povětšinou jednali s aktuálním nejvyšším představitelem Alžírska s Abdelazizem Boutefilkou, který svou prezidentskou funkci zastává již od roku 1999.

Další etapou společného formování vztahů je již novodobá historie z počátku jednadvacátého století. Tuto možnost měl prezident Jacques Chirac, který se s alžírským protějškem setkával od jeho zvolení každoročně. V roce 2003 přijel do Alžírska podepsat s alžírským prezidentem *Déclaration d'Alger*. Tato deklarace přiznávala Francouzům odpovědnost za minulost, ale zároveň vytyčila cestu přátelství a spolupráce do budoucna. V rámci tohoto příslibu byly stanoveny čtyři směry, kterými se státy dále měly vydat. První byl *un dialogue politique renforcé au service d'une vision novatrice et ambitieuse des relations internationales*, přičemž měla být podpořena spolupráce mezi Evropskou unií a Unií arabského Maghrebu, jehož je Alžírsko součástí. Také se v něm jednalo o základních demokratických hodnotách a o dodržování lidských práv. Druhým bodem byla *partenariat économique* v rámci kterého měly být podpořeny francouzské přímé zahraniční investice v Alžírsku, alžírské hospodářské reformy a přenos technologií s know-how. Třetím směrem se stala *une coopération culturelle, technique et scientifique rénovée* (kulturní, technická a vědecká spolupráce), jež měla být uskutečněna společnými projekty v podobě *haut conseil franco-algérien de coopération universitaire et de recherche* a *École Supérieure Algérienne des Affaires* a dalšími pro podporu spolupráce v kultuře, vzdělávání a vědeckém výzkumu. Čtvrtým a posledním směrem deklarace byla *la coopération humaine et de la circulation des personnes*. V tomto bodu se jednalo o podpoře pohybu obyvatel mezi oběma státy.⁷

V roce 2007 navázal na Jacquesa Chiraca Nicolas Sarkozy, který se s alžírským prezidentem setkal již v roce svého zvolení. Společně podepsali několik vzájemných dohod včetně dohody o obnovení smlouvy o přátelství.

V návaznosti na předchozí deklaraci vznikla v roce 2012 další deklarace. Dokument *Déclaration d'Alger sur l'amitié et la coopération entre la France et l'Algérie* byl

⁷ Coopération politique: Relations algéro-françaises. Ambassade d'Algérie en France [online]. Paris [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <http://www.amb-algerie.fr/cooperation-politique-2/>

podepsán tehdejšími prezidenty Françoisem Hollandem a stále úřadujícím Abdelazizem Boutefflikou. Deklarace se věnuje stejně jako předchozí deklarace čtyřem oblastem – politickému dialogu, lidské dimenzi, kultuře a vzdělávání a nakonec ekonomické spolupráci. S cílem udržování politického dialogu a sledování společných zájmů byl vytvořen výbor CIHN (*Comité intergouvernemental de Haut Niveau* = „Mezivládní výbor nejvyšší úrovně“), který měl v roce 2017 již čtvrté zasedání a sešli se na něm premiéři obou zemí. V rámci lidské dimenze se státy shodly na podpoře mobility svých občanů, ale zároveň na respektování práv partnerské země. Oblast kultury a vzdělávání se věnuje především podpoře a usnadnění zakládání institucí věnujících se této oblasti. Výsledkem této spolupráce je momentálně více než 800 dohod uzavřených mezi francouzskými a alžírskými vysokými školami. V rámci ekonomické spolupráce byl zřízen výbor COMEFA (*Comité mixte économique franco-algérien* = „Francouzsko-alžírský ekonomický výbor“), který má sledovat průběh spolupráce a informovat o něm obě vlády. Spolupráce by měla být nadále výhodná pro obě strany, včetně přílivu investic, vytváření nových pracovních míst, přenosu technologií a know-how.⁸

Na svého předchůdce François Hollanda navázal i Emmanuele Macron, zvolený v roce 2017, který stejně jako ostatní prezidenti usiluje o partnerství s touto zemí.

Kromě dvou zmíněných deklarací Alžírsko a Francii spojuje ještě mnoho bilaterálních smluv a dohod, které spolu tyto státy od vyhlášení nezávislosti uzavřely. Tato spolupráce je o to širší, že Francie je členem Evropské unie, kterou s Alžírskem váže Euro-středomořská dohoda.⁹

Vzájemné vztahy posilují i instituce, jež zastupují svou zemi v partnerském státě. Ve Francii má Alžírsko své hlavní zastoupení v rámci ambasády v Paříži. Dále se po celé zemi nachází třináct konzulátů a pět generálních konzulátů – v Paříži, v Marseille, ve Strasbourgu, v Lyonu a v Lille. Kromě toho je v Paříži alžírské kulturní centrum pořádající různé události za účelem šíření alžírské kultury. V rámci alžírské komunity byla založena také škola *l'Ecole Internationale de l'Algérie*, jež má studenty učit mateřský jazyk a zachovávat kulturní kořeny.

⁸ Déclaration d'Alger sur l'amitié et la coopération entre la France et l'Algérie. France Diplomatie [online]. Ministère de l'Europe et des Affaires étrangères, le 19 décembre 2012 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: https://www.diplomatie.gouv.fr/IMG/pdf/declaration2012-signee_cle0e89c7.pdf

⁹ CIHELKOVÁ, Eva. *Vnější ekonomické vztahy Evropské Unie*. Praha: Nakladatelství C H Beck, 2003. ISBN 80-7179-804-5. str. 375

Francouzská ambasáda se nachází v Alžírsku taktéž v hlavním městě v Alžíru. Kromě ambasády je Francie zastoupena ještě třemi generálními konzuláty v Alžíru, v Annabě a v Oranu. Dalšími institucemi reprezentujícími Francii jsou francouzské instituty, kterých je celkem šest, a lze je najít v Alžíru, v Annabě, v Oranu, v Constantine, v Tlemcen a v Tizi Ouzou. Tyto instituty mají za úkol podporovat francouzský jazyk, kulturu a vysokoškolské vzdělání.

Důležitými subjekty reprezentujícími svou zemi jsou firmy podnikající na území partnerského státu či obchodující s ním. Kromě firem jsou to však i lidé, kteří migrují a stěhují se například za prací. Údaje francouzského statistického úřadu z roku 2014 uvádí, že ve Francii žije přes tři čtvrtě milionu lidí narozených v Alžírsku. Nejvíce z nich bydlí v severním regionu Hauts-de-France a v jižním Provence-Alpes-Côte d'Azur.¹⁰

¹⁰ Population immigrée selon les principaux pays de naissance en 2014: Comparaisons régionales et départementales. *Institut national de la statistique et des études économiques* [online]. 29/06/2017 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <https://www.insee.fr/fr/statistiques/2012727>

2 Charakteristiky obou zemí

V následující kapitole budou rozebírány charakteristiky obou sledovaných zemí – Francie a Alžírsko. Proto je kapitola rozdělena na dvě hlavní části, přičemž každá z nich se věnuje jedné zemi. Tyto charakteristiky jsou nezbytné pro pochopení rozdílnosti těchto zemí ale i pro zaznamenání společných znaků. U každé země budou uvedena nejdříve obecná fakta, jako jsou základní geografická a demografická data. Následovat budou údaje o politickém vedení zemí a o členství ve světových organizacích a uskupeních.

V části ekonomické charakteristiky zemí bude sledován hrubý domácí produkt, jeho vývoj a porovnání v rámci uskupení a regionu, nezaměstnanost a průměrné a minimální mzdy. V závěru ekonomické části charakteristiky je rozebírán zahraniční obchod z hlediska exportu a importu zboží a služeb. Pro objasnění pojmu zahraničního obchodu používám definici: „*Zahraniční obchod lze definovat jako obchod jedné národní ekonomiky se svým okolím, tj. s jednou či více jinými národními ekonomikami, příp. také jako obchod jednoho státu s jinými státy, shodují-li se jejich hranice s hranicemi ekonomik*“¹¹. Export chápeme jako *přechod zboží a služeb z domácí ekonomiky do zahraniční (prodej rezidenta nerezidentovi)*. Import je brán jako *přechod zboží a služeb ze zahraničí do domácí ekonomiky (prodej nerezidenta rezidentovi)*.¹²

2.1 Charakteristika Francie

V této podkapitole se věnuji výhradně Francii, její obecné charakteristice a charakteristice její ekonomiky.

2.1.1 Obecná charakteristika Francie

Francie nesoucí oficiální název Francouzská republika je se svou rozlohou 675 417 km² započítávající zámořské oblasti druhým největším státem Evropy.¹³ V rámci

¹¹ ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století. Grada Publishing, 2013. ISBN 9788024787954. str. 15

¹² ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století. Grada Publishing, 2013. ISBN 9788024787954. str. 16

¹³ Podnebí a geografie. *Atout France* [online]. [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <http://ee.france.fr/cs/information/podnebi-geografie>

kontinentálního území Francie čítá dvacet jedna regionů. Dalším regionem je Korsika a dále čtyři zámořská území: Guadeloupe, Martinik, Francouzská Guyana a Réunion s Mayotte.¹⁴

Francie je parlamentní republikou s poloprezidentským systémem. Aktuálně (rok 2017) je francouzským prezidentem Emmanuel Macron a dělí se o moc s premiérem Édouardem Philippe. Tato západoevropská země se významně zasadila o evropskou integraci. V roce 1950 tehdejší ministr zahraničních věcí Robert Schuman předložil Schumanův plán, na jehož základě vzniknulo Evropské hospodářství uhlí a oceli.¹⁵ Nyní je Francouzská republika členem Evropské Unie, na jejímž vzniku se taktéž podílela. Od ledna roku 1999 je Francie členem eurozóny, tudíž francouzskou měnou je euro.

Kromě Evropské Unie je Francie členem dalších mezinárodních organizací a uskupení, jako jsou například G-5, G-7, G-8, G-20, MMF, NATO, OECD, OSN, Schengenský prostor, WB, WTO a další.¹⁶

V současné době je Francie třetím nejlidnatějším státem Evropy díky populaci 67 265 000 obyvatel. Obyvatelstvo tvoří z 92 % Francouzi. Druhou nejpočetnější skupinou jsou lidé ze severu Afriky (lidé pocházející z Maghrebu), kterých je 3 %. Ve Francii je dále 2 % Němců, 1 % Bretonců a 2 % ostatních národností. Jejich náboženské vyznání není možné přesně určit, jelikož ve Francii je nezákonné shromažďovat tyto informace. Nicméně podle Francouzsko-české obchodní komory ve Francii převládají katolíci, kterých je zhruba 90 %, poté následují 2 % protestantů, 1 % jsou muslimové a zbylých 6 % populace je bez vyznání. Nejvíce obyvatel se soustřeďuje v hlavním městě Paříži, kde žije téměř dvanáct milionů lidí. Další nejvíce osídlená města jsou Lyon, Marseille a Lille.¹⁷

¹⁴ Zámořská území Francie. *Velvyslanectví České republiky v Paříži* [online]. [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/paris/cz/konzularni_informace/podminky_pro_vstup_do_zeme/zamorske_departemety_a_zamorska_uzemi/index.html

¹⁵ ZENKNER, Petr. Francie. *Euroskop* [online]. [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/530/sekce/francie/>

¹⁶ IBP, Inc. *France Investment and Business Guide Volume 1 Strategic and Practical Information*. Washington DC: Lulu.com, 2015. ISBN 9781329244306. str.17

¹⁷ Francie ve zkratce: Základní údaje o Francii. *Francouzsko-česká obchodní komora* [online]. [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <http://www.ccf-fcok.cz/cz/index.asp?p=cisla-informace-statistiky-Francie>

2.1.2 Ekonomická charakteristika Francie

2.1.2.1 Hrubý domácí produkt

V roce 2016 hrubý domácí produkt Francie činil 2 452 979 milionů amerických dolarů. Na jednoho obyvatele to bylo 36 619 milionů USD.¹⁸

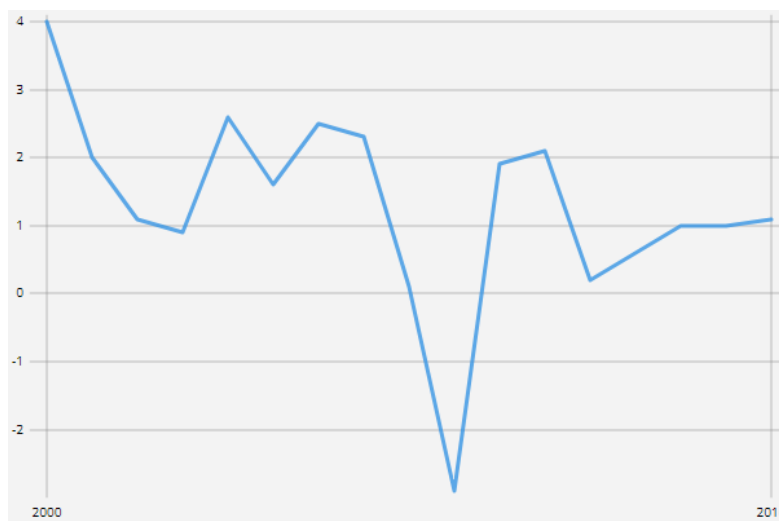
V rámci tabulky 1 můžeme vidět porovnání tempa hospodářského růstu Francie s většími oblastními celky. Nárůst hrubého domácího produktu Francie se za poslední tři roky pohybuje kolem jednoho procenta, přičemž hospodářský růst Evropské Unie, Evropy i světa je dlouhodobě na znatelně vyšší úrovni.

Tabulka 1: Růst HDP – porovnání Francie, v %

	2014	2015	2016
Francie	0,65	1,28	1,10
Evropská unie	1,68	2,26	1,83
Evropa	1,59	1,79	1,66
Svět	2,54	2,62	2,24

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z UCTADstat

Graf 1: Růst HDP ve Francii v období 2000-2016, v %

Zdroj: Quarterly accounts (base 2010) - GDP growth overhang. Institut national de la statistique et des études économiques [online]. 2017 [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <https://www.insee.fr/en/statistiques/serie/001786633#Graphique>

¹⁸ General profile: France. *United Nations Conference on Trade and Development: Statistics* [online]. 2017 [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: <http://unctadstat.unctad.org/CountryProfile/GeneralProfile/en-GB/251/index.html>

Na grafu 1 je naopak vidět časové srovnání tempa hospodářského růstu Francie. V sedmnáctém století byla Francie pokládána za kontinentálního hegemona¹⁹, avšak dnes už tuto pozici dávno nezastává, poslední dobou naopak francouzská ekonomika víceméně stagnuje.

Na HDP se nejvíce podílí spotřeba domácností, která v roce 2015 činila 55,1 %, vládní výdaje činily 23,9 %, investice se podílely 22,4 %. Saldo zahraničního obchodu HDP se nepatrně snižuje, jelikož vychází záporné o velikosti -1,4 %.²⁰ Jako u většiny vyspělých zemí se tvoří hospodářský růst nejvíce ve službách – u Francie je to 79,4 %, 18,7 % v průmyslu a nejméně v zemědělství 1,9 % (data z roku 2013).²¹

2.1.2.2 Nezaměstnanost

Francie se dlouhodobě potýká s vysokou nezaměstnaností. V roce 2016 v posledním kvartálu dosáhla míra nezaměstnanosti této země 9,7 %. Toto procento tvořilo zhruba 2 783 000 osob. Nezaměstnanost mužů a žen se ve Francii téměř neliší. V poměru s Evropskou Unií, jejíž míra nezaměstnanosti činila v roce 2016 8,2 %, se příliš neliší.²² Porovnáme-li ale nezaměstnanost s Českou republikou, kde bylo bez zaměstnání v témže roce 5,19 % lidí, je to už znatelný rozdíl.²³ Největší nezaměstnaností v třetím trimestru roku 2016 trpěly regiony Hauts-de-France (12,1 %), Occitanie (11,7 %) a Provence-Alpes-Côte d'Azur (11,3 %).²⁴

¹⁹ KOVÁŘ, Petr. *Témata: Všeobecný přehled*. Praha: Fragment, Albatros Media, 2011. ISBN 9788025315774. str. 181

²⁰ General profile: France. *United Nations Conference on Trade and Development: Statistics* [online]. 2017 [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: <http://unctadstat.unctad.org/CountryProfile/GeneralProfile/en-GB/251/index.html>

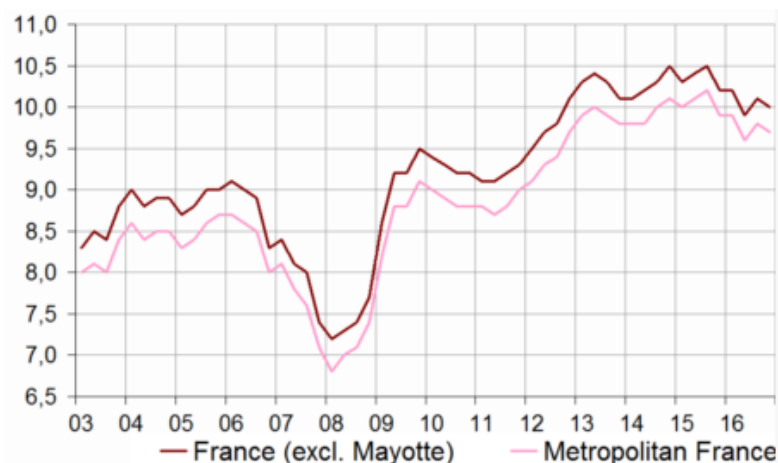
²¹ IBP, Inc. *France Investment and Business Guide Volume 1 Strategic and Practical Information*. Washington DC: Lulu.com, 2015. ISBN 9781329244306. str.19

²² Harmonised unemployment rate by sex. *Eurostat* [online]. [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&language=en&pcode=teilm020&tableSelection=1&plogin=1>

²³ Podíl nezaměstnaných osob v ČR a krajích, 2005-2016. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/cr_od_roku_1989_podil_nezamestnanych

²⁴ Taux de chômage localisés au 3e trimestre 2017: Comparaisons régionales et départementales. *Institut national de la statistique et des études économiques* [online]. [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: https://www.insee.fr/fr/statistiques/2012804#tableau-TCRD_025_tab1_regions2016

Graf 2: Míra nezaměstnanosti ve Francii, v %

Zdroj: The unemployment rate decreased by 0.1 points in Q4 2016. *Institut national de la statistique et des études économiques* [online]. 2017 [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <https://www.insee.fr/en/statistiques/2586698>

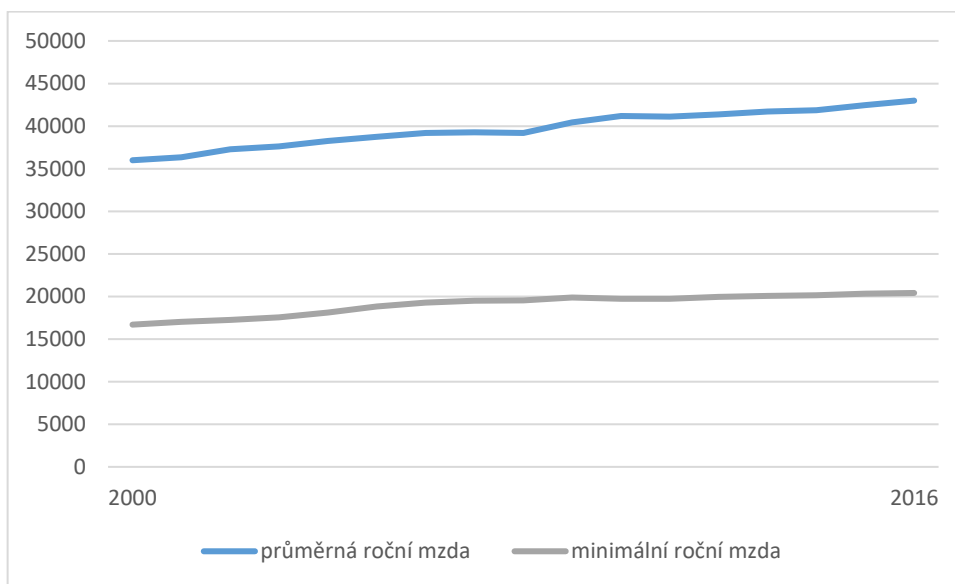
Jakožto západoevropský stát má Francie poměrně rovnoměrné genderové rozložení pracovní síly. 53 % tvoří muži a zbylých 47 % jsou ženy.

2.1.2.3 Mzda

Průměrná roční mzda i minimální roční mzda mají ve Francii rostoucí trend. Průměrná roční mzda dosáhla v roce 2016 42 922 amerických dolarů. Při přepočtu na měsíce se jedná o částku 3 577 USD. Minimální roční mzda je dlouhodobě zhruba dvojnásobně nižší než průměrná roční mzda a v roce 2016 činila 20 414 amerických dolarů, což dělá měsíčně 1 701 USD. Nejvyšší mzdy dostávají lidé v Paříži a dále v regionech Rhône-Alpes, Provence-Alpes-Côte d'Azur a Haute-Normandie. Nejhůře jsou na tom naopak regiony Limousin, Corse a Bretagne.²⁵

²⁵ PICUT, Gaëlle. Salaire moyen en France : quelles sont les régions les plus favorables aux cadres ? *Le Monde* [online]. 2015 [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: http://www.lemonde.fr/emploi/article/2015/05/06/salaire-moyen-en-france-quelles-sont-les-regions-les-plus-favorables-aux-cadres_4628956_1698637.html

**Graf 3: Průměrná roční mzda a minimální roční mzda ve Francii,
zaokrouhleno na celá čísla, v USD**

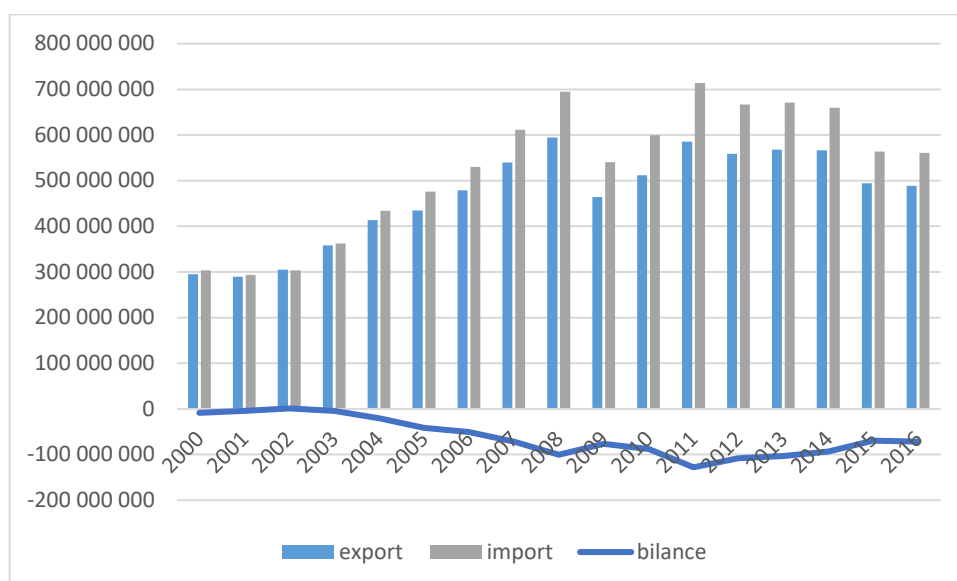

Zdroj: vlastní zpracování dle: OECD (2018), Average wages (indicator). doi: 10.1787/cc3e1387-en (Accessed on 03 January 2018), Real minimum wages. Organisation for Economic Co-operation and Development: Statistics [online]. [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=AV_AN_WAGE#

2.1.2.4 Zahraniční obchod

Následující graf zobrazuje vývoj zahraničního obchodu se zbožím od roku 2000 do roku 2016. Vývoj exportu i importu se pohyboval po celé období víceméně stejně. Do roku 2008 obě formy zahraničního obchodu rostly. Během krize o něco klesly, avšak následně opět vzrostly a nyní se po několik let pohybují v podobných hodnotách. Import zboží do Francie dosahoval vždy o trochu vyšších hodnot než export, s výjimkou roku 2002. V tomto jediném roce byla tedy obchodní bilance kladná, jinak se stále drží v záporných hodnotách. Nejvyššího finančního objemu z hlediska exportu bylo dosaženo v roce 2008 v hodnotě 594 505 milionů amerických dolarů. Import dosáhl svého maxima ve sledovaném období v roce 2011, když přesáhl hranici 713 675 milionů USD.

Graf 4 Vývoj zahraničního obchodu se zbožím, v milionech USD

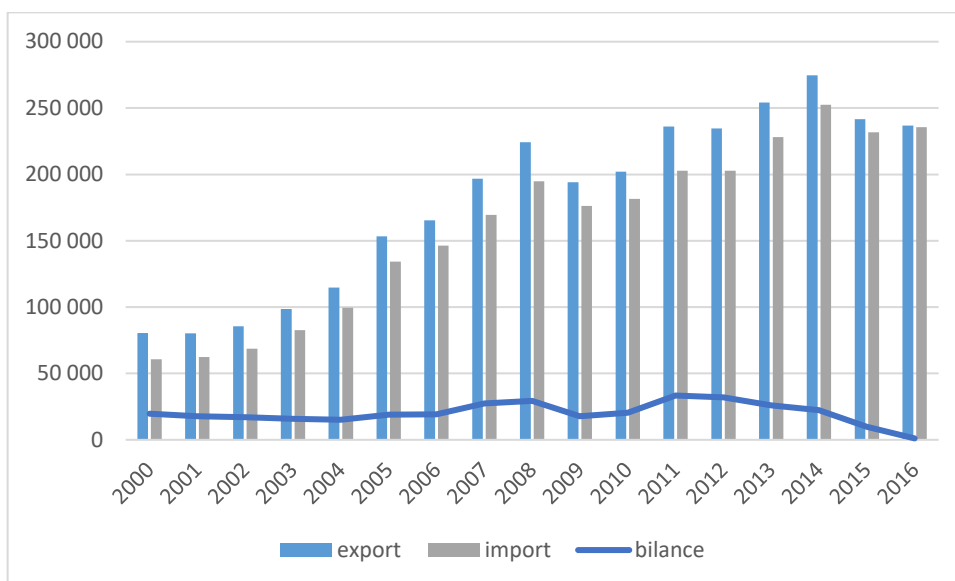
Vlastní zpracování na základě dat z UNCTADstat

Nejvíce vyvezeného zboží je z kategorie ostatních průmyslových výrobků, dále následují dopravní prostředky, stroje, elektronická zařízení, farmaceutické výrobky a další. Odběrateli francouzského zboží jsou především členské státy Evropské unie, z nichž nejvýznamnějšími jsou Německo, Španělsko, Itálie a Velká Británie. Velmi důležitým trhem pro odbyt francouzského zboží jsou také Spojené státy americké. Alžírsko se nachází až na patnáctém místě.

Dovážené zboží do Francie tvoří především zboží z kategorie ostatních průmyslových výrobků a dále stroje a elektronická zařízení, dopravní prostředky, potraviny s nápoji a tabákové výrobky. Nejvýznamnějšími dodavatelskými partnery jsou opět povětšinou členské státy EU a další země vyspělého světa. Francie dováží hlavně z Německa, Číny, Itálie, Spojených států amerických a Belgie.

Následující graf ukazuje vývoj zahraničního obchodu v letech 2000 až 2016. Vývoz i dovoz služeb má stejně jako u obchodu se zbožím podobný vývoj. Do roku 2008 měl export i import rostoucí tendenci. V roce 2009 obě formy obchodu se službami klesly, ale již rok poté hodnoty exportu i importu začaly znovu vzrůstat. Poslední dva roky má výměna služeb téměř stejnou hodnotu – kolem 230 000 milionů USD.

Graf 5 Vývoj zahraničního obchodu se službami, v milionech USD

Vlastní zpracování na základě dat z UNCTADstat

Rozdíl najdeme v bilanci služeb, která se na rozdíl od obchodní bilance nachází po celé období v kladných hodnotách. To je zapříčiněno vyšší hodnotou exportu než má import.

Mezi nejvyváženější francouzské služby řadíme vědecké a technické činnosti, administrativní podporu, dopravní a skladovací služby a služby v oblasti informačních a komunikačních technologií. Své služby vyváží Francie především do Velké Británie, Německa, Spojených států amerických, Švýcarska a Belgie.

Ze zahraničí Francie odebírá naopak služby jako jsou vědecké a technické činnosti, dopravní a skladovací služby a obchodní služby. Na dovozu služeb do Francie se nejvíce podílí Německo, Velká Británie, Spojené státy americké, Belgie a Španělsko.

2.2 Charakteristika Alžírska

Tato podkapitola se zabývá výhradně Alžírskem, jeho obecné charakteristice a charakteristice jeho ekonomiky.

2.2.1 Obecná charakteristika Alžírska

Alžírsko je severoafrický stát, který se oficiálně nazývá Alžírská demokratická a lidová republika. Je největším státem Afriky, rozléhá se na území 2 400 000 km².²⁶ Toto území je administrativně rozčleněno na čtyřicet osm provincií. Alžírsko se nachází v oblasti Maghreb, ve které jsou ještě další dva státy – Maroko a Tunisko.

Tato země s bohatou historií je prezidentskou republikou, v jejímž čele momentálně stojí prezident Abdelaziz Bouteflika, dřívější člen Fronty národního obrození. Tuto pozici zastává již od roku 1999.²⁷ Do roku 2017 byl premiérem Abdelmalek Sellal.

Alžírsko je díky disponování ropou a zemním plynem součástí sdružení OPEC a GECF. Kromě těchto dvou je Alžírsko členem v dalších organizacích, jako jsou AMU, MMF, OSN, WB, WTO etc.

S populací 40 606 000 obyvatel se Alžírsko nachází na devátém místě v počtu obyvatel v Africe. Populace se skládá z 99 % z Alžířanů, kteří mají berberské předky, a 1 % tvoří Evropané. S tím souvisí i náboženské vyznání alžírského obyvatelstva – 99 % lidí vyznává sunnitský islám, jakožto státní náboženství, a zbylé procento jsou křesťané s Židy.²⁸ Nejvíce osídlená oblast je pobřeží Středozemního moře, která tvoří 12 % alžírského území, žije tam 91 % všech obyvatel. V hlavním městě Alžír, které se taktéž nachází na Středomořském pobřeží, žije 4,4 milionu alžírské populace. Mezi další města s velkým počtem obyvatel patří města Oran, Constantine a Annaba. Obyvatelé Alžírska mluví arabsky a z doby kolonizace Francií zůstává velmi rozšířeným jazykem i francouzština. Francouzština se používá především v businessu a ve vzdělávání, také jsou v ní dodnes vydávány některé alžírské noviny.

²⁶ Algeria country profile. BBC [online]. 2017 [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-africa-14118852>

²⁷ Biographie Officielle. *Présidence de la République* [online]. [cit. 2018-01-02]. Dostupné z: <http://www.el-mouradia.dz/francais/president/biographie/Presidentfr.htm>

²⁸ IBP, Inc. *Algeria Business and Investment Opportunities Yearbook Volume 1 Strategic: Practical Information and Opportunities*. Washington DC: Lulu.com, 2016. ISBN 9781438776088. str. 14

2.2.2 Ekonomická charakteristika Alžírska

Alžírsko má poměrně silnou ekonomiku díky rozsáhlým nalezištím ropy a zemního plynu. Zásoby ropy v Alžírsku jsou považovány za šestnácté největší na světě a zásoby plynu dokonce páté největší.²⁹ Vývoz tohoto nerostného bohatství, jež tvoří až 96 % celkového exportu, se odráží i na alžírském hospodářském růstu.

2.2.2.1 Hrubý domácí produkt

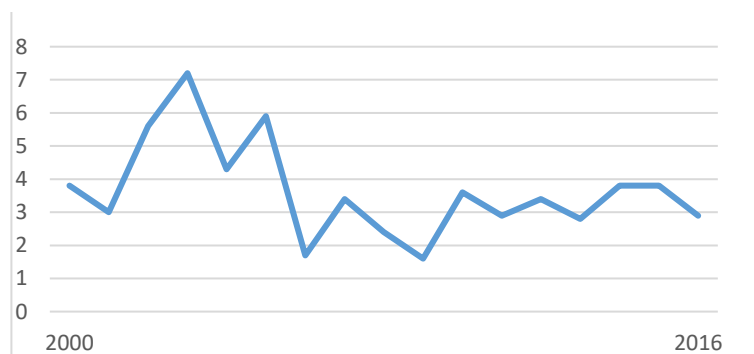
V roce 2016 činil hrubý domácí produkt Alžírska 165 979 milionů amerických dolarů. Při přepočtu na jednoho obyvatele činilo HDP 4 088 USD.³⁰

Tabulka 2: Růst HDP – porovnání Alžírska, v %

	2014	2015	2016
Alžírsko	3,80	3,80	2,90
UMA	0,75	2,59	1,95
Afrika	3,77	3,13	1,70
Svět	2,54	2,62	2,24

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z UCTADstat

Graf 6: Růst HDP v Alžírsku v období 2000-2016, v %

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z UCTADstat

²⁹ The World Factbook: Algeria. *Central Intelligence Agency* [online]. [cit. 2018-01-02]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ag.html>

³⁰ General profile: Algeria. *United Nations Conference on Trade and Development: Statistics* [online]. [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: <http://unctadstat.unctad.org/CountryProfile/GeneralProfile/en-GB/012/index.html>

Alžírské tempo hospodářského růstu se dlouhodobě pohybuje nad africkým i světovým průměrem. Je i na vyšší úrovni, než je tempo hospodářského růstu Unie arabského Maghrebu, jíž je Alžírsko součástí.³¹ Pokud se ale podíváme na dlouhodobý vývoj alžírského hospodářského růstu, můžeme vidět, že se tempo zpomalilo a už několik let osciluje kolem tří procent. Proti letům minulým, kdy byl roční nárůst hrubého domácího produktu i větší než 6 %, je to velký pokles. Mohou za něj především klesající ceny ropy na trhu. Klesající ceny ropy jsou také důvodem, proč se alžírská vláda snaží najít způsob, jak se zbavit závislosti na vývozu nerostných surovin, který je jejich největším příjmem do státní pokladny.³² Alžírsko je členem organizace OPEC, takže v udávání cen není svobodné a musí se řídit dohodou s touto organizací.

Aby Alžírsko zmírnilo svou závislost na ropě a plynu, snaží se přilákat zahraniční investory, kteří by svým působením na tuzemském trhu vytvořili nová pracovní místa a snížili tak nezaměstnanost. Zájem zahraničních firem o investice v Alžírsku není ale bohužel velký, hlavním důvodem je vysoká míra byrokracie.³³

HDP Alžírska je tvořeno z 33,7 % spotřebou domácností, z 32,9 % investicemi a z 20,6 % vládními výdaji. Poslední položkou je saldo zahraničního obchodu, které se podílí na hrubém domácím produktu 4,6 procenty. Pokud se na alžírské HDP podíváme podle jeho vzniku, zjistíme, že největší procento se tvoří v průmyslu – 62,6 %, 28 % vzniká ve službách a 9,4 % v zemědělství.³⁴

2.2.2.2 Nezaměstnanost

Alžírsko se v minulosti potýkalo s ještě větší mírou nezaměstnanosti než Francie. Nicméně za posledních deset let se podařilo nezaměstnanost snížit a v roce 2016 dosáhla „pouhých“ 10,5 %. S vysokou nezaměstnaností souvisí i vysoká míra chudoby. V Alžírsku žije 20 % populace s jedním dolarem na den.³⁵

³¹ Unie arabského Maghrebu nebo-li Svaz arabského Maghrebu je regionální uskupení vzniklé v roce 1989, jehož členem je Alžírsko, Lybie, Maroko, Mauretánie a Tunisko.

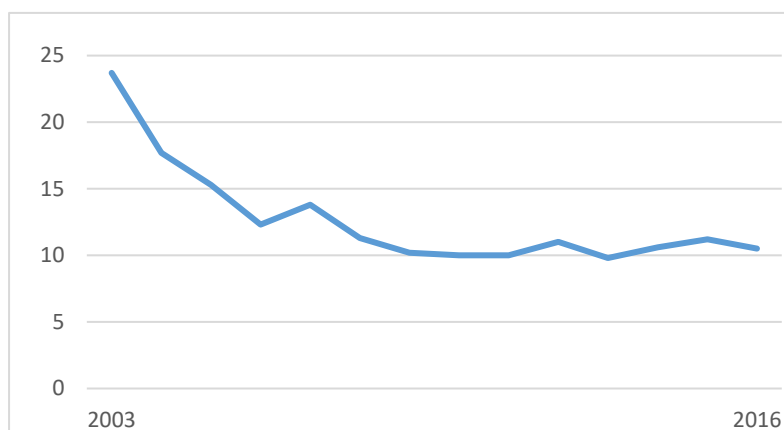
³² The World Factbook: Algeria. *Central Intelligence Agency* [online]. [cit. 2018-01-02]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ag.html>

³³ CAIRO. Stability or stagnation in Algeria? *The Economist* [online]. 2017 [cit. 2018-01-02]. Dostupné z: <https://www.economist.com/news/middle-east-and-africa/21721155-algerians-see-little-reason-vote-coming-general-election-stability-or>

³⁴ IBP, Inc. *Algeria Business and Investment Opportunities Yearbook Volume 1 Strategic: Practical Information and Opportunities*. Washington DC: Lulu.com, 2016. ISBN 9781438776088. str. 18

³⁵ IBP, Inc. *Algeria Business and Investment Opportunities Yearbook Volume 1 Strategic: Practical Information and Opportunities*. Washington DC: Lulu.com, 2016. ISBN 9781438776088. str. 66

Graf 7: Míra nezaměstnanosti v Alžírsku, v %

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z jednotlivých let Les différents tableaux. *Office National des Statistiques* [online]. [cit. 2018-01-06].
Dostupné z: http://www.ons.dz/-EMPLOI-ET-CHOMAGE-au-Quatrieme,56-.html?debut_articles=10#pagination_articles

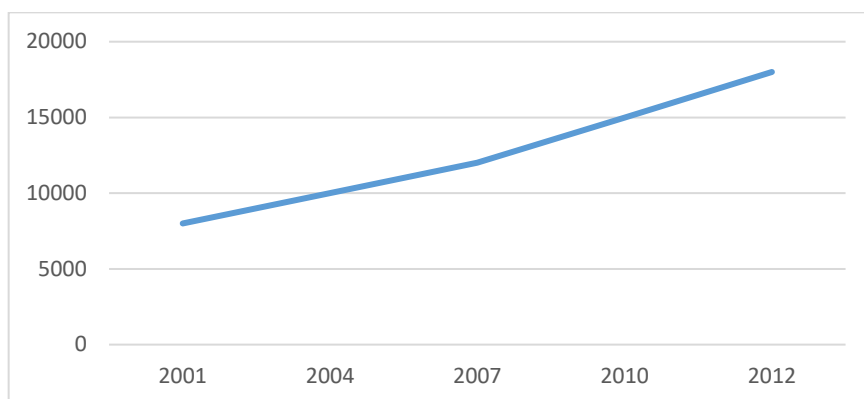
Zajímavostí opačného jevu – zaměstnanosti – je, že téměř třetina pracovní síly pracuje ve vládním sektoru. Mimo jiné pracovní síla je tvořena z 82 % muži a znatelně menší podíl o velikosti 18 % tvoří ženy.

2.2.2.3 Mzda

Informaci o vývoji průměrné mzdy, která by obsáhla soukromý i veřejný sektor, se bohužel nepodařilo získat. Nicméně podle alžírského statistického úřadu byla v roce 2011 průměrná měsíční mzda 29 507 alžírských dinárů, což je v přepočtu na americké dolary 257,3 USD.³⁶ Minimální měsíční mzda, která je garantovaná státem, konstantně roste. V roce 2001 byla minimální mzda 8 000 alžírských dinárů, v přepočtu 69,76 USD. Do roku 2012 tato mzda vystoupala na 18 000 alžírských dinárů (156,96 amerických dolarů).

³⁶ Revenus salariaux et caractéristiques individuelles: -Enquête sur les dépenses de consommation et le niveau de vie des ménages – 2011 -. *Office National des Statistiques* [online]. 2011 [cit. 2018-01-06]. Dostupné z: <http://www.ons.dz/IMG/pdf/pubfinsal13-2.pdf>

Graf 8: Minimální měsíční mzda v Alžírsku, v alžírských dinárech

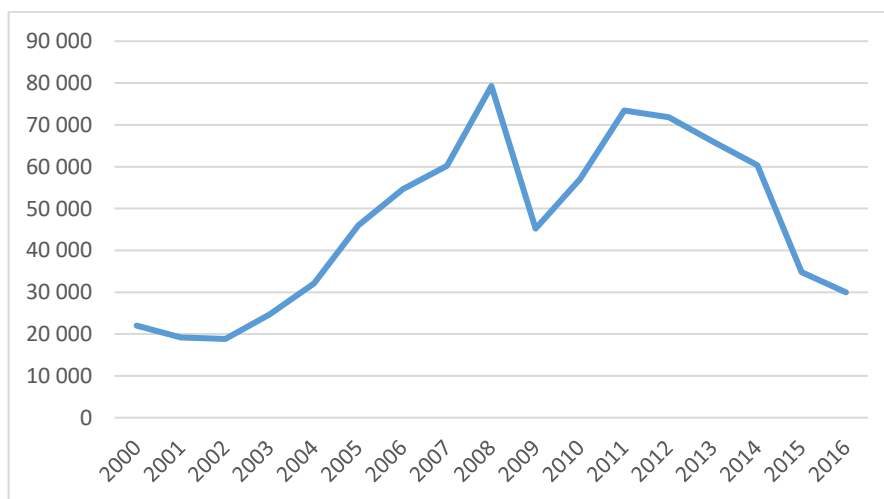

Zdroj: vlastní zpracování dle Salaires et prix. *Office National des Statistiques* [online]. [cit. 2018-01-06]. Dostupné z: <http://www.ons.dz/IMG/pdf/CH3-SALAIRES.pdf>

2.2.2.4 Zahraniční obchod

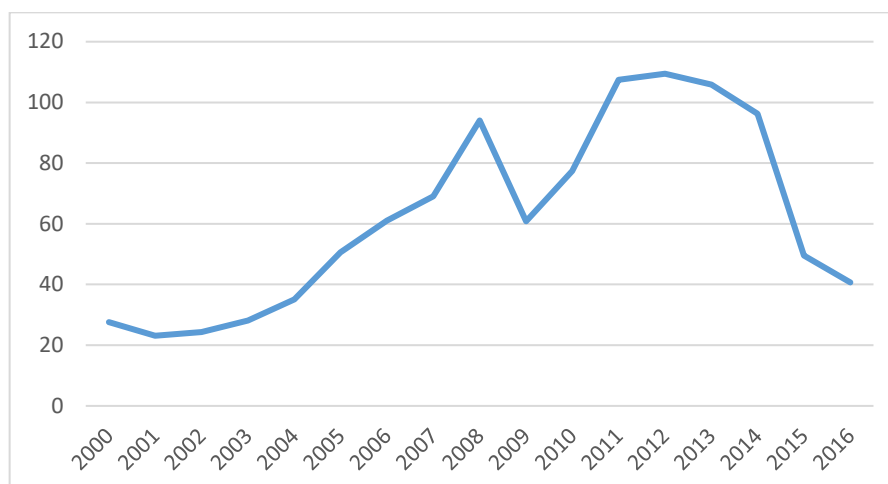
Následující dva grafy zobrazují vývoj finančního objemu exportu a ceny ropy skupiny OPEC. Vzhledem k tomu, že ropa je po dlouhá léta alžírský nejdůležitější vývozní artikl, je na přiložených grafech jasně patrná závislost výše exportu na výši ceny této suroviny. Grafy mají po dobu sledovaného období od roku 2000 do roku 2016 podobný tvar křivky.

Graf 9 Vývoj alžírského exportu, v milionech USD

Vlastní zpracování na základě dat z UNCTADstat

Graf 10 Vývoj ceny ropy, v USD za barel

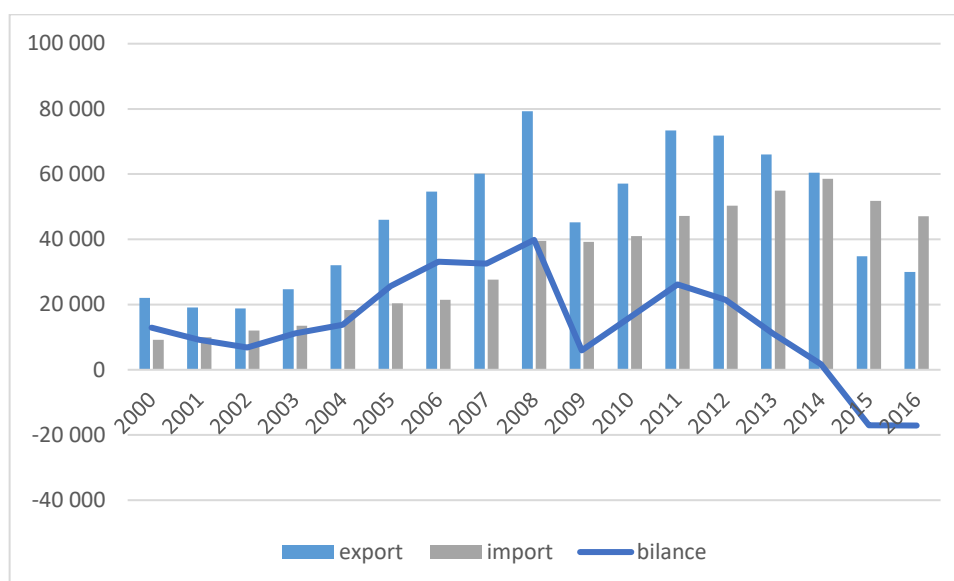
Vlastní zpracování na základě dat ze zdroje: Average annual OPEC crude oil price from 1960 to 2018. Statista: The Statistics Portal [online]. [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/262858/change-in-opec-crude-oil-prices-since-1960/>

V následujícím grafu je zaznamenán vývoj finančního objemu exportu, importu a obchodní bilance Alžírsko. Do roku 2008 měl export rostoucí trend. Hospodářská krize, která v roce 2009 zasáhla celý svět, měla dopad i na alžírský export, který proto tento rok klesl. V dalších dvou letech se vývoz na chvíli vzpamatoval, ale od roku 2012 do roku 2016 postupně klesal. Nejvyšší hodnoty dosáhl alžírský vývoz v roce 2008. Jednalo se o finanční objem 79 298 milionů USD. V témže roce byla cena ropy 94,1 USD za barel. Kromě ropy a zemního plynu Alžírsko vyváží v menším finančním objemu ještě hnojiva, anorganické chemikálie, sloučeniny drahých kovů, cukr a cukrové výrobky.

Pěti největšími odběrateli alžírského zboží byly v roce 2016 Itálie (16,55 %), Španělsko (12,33 %), Spojené státy americké (11,17 %), Francie (11,05 %) a na pátém místě Brazílie (4,64 %). Z výše zmíněných destinací je zřejmé, že největší část alžírského exportu putuje do Evropské Unie. Export směřující do Unie v roce 2016 tvořil 54,1 % celkového vývozu Alžírsko.³⁷

³⁷ Countries and regions: Algeria. European Commission [online]. 06 Nov 2017 [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/algeria/>

Graf 11 Vývoj zahraničního obchodu se zbožím, v milionech USD

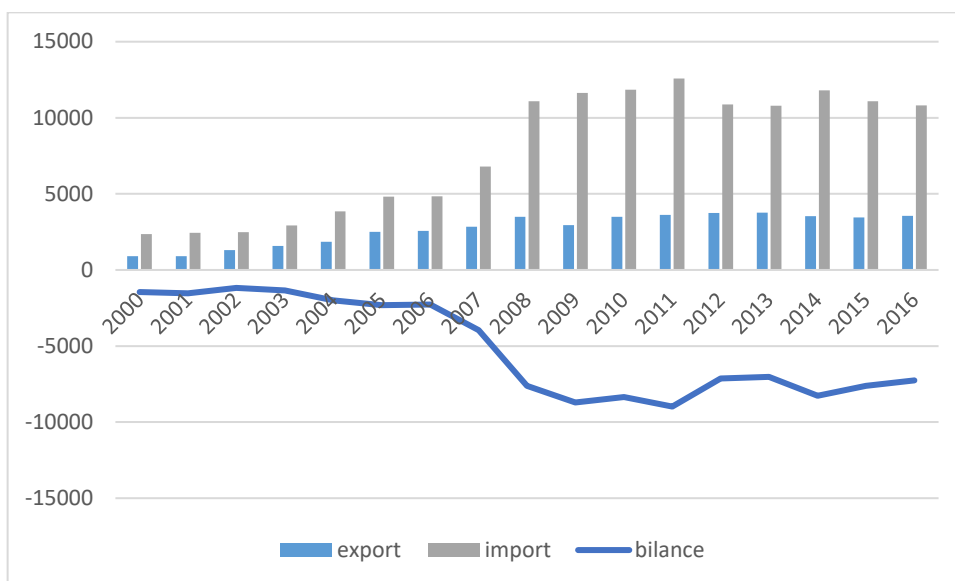
Vlastní zpracování na základě dat z UNCTADstat

Téměř po celé sledované období měl import rostoucí tendenci až na poslední dva roky, kdy klesl nejdříve o 12 a poté o 10 %. Alžírsko dováží hlavně průmyslové zboží, stroje, potraviny, dopravní prostředky. Mezi hlavní dodavatele zboží Alžírska v roce 2016 patřila Čína (17,97 %), Francie (10,15 %), Itálie (9,93 %), Španělsko (7,69 %) a Německo (6,44 %).

Obchodní bilance se do roku 2014 držela v kladných hodnotách. Po tomto roce se dostala do záporných hodnot, přestože import v těchto letech klesl. Export se ale propadl ještě významněji, a proto byla obchodní bilance záporná.

Následující graf nás informuje o vývoji služeb, o jejich exportu, importu a o bilanci služeb. Trend exportu je víceméně rostoucí, avšak mnohonásobně menší než dovoz služeb. To má za následek zápornou bilanci po celé období, jež sledujeme. Podle klasifikace BMP5 nejvíce vyvází služby z kategorie ostatních obchodních služeb, dále dopravní služby a vládní služby. Služby, které naopak Alžírsko dováží, jsou hlavně dopravní služby, ostatní obchodní služby a stavební služby. Dodavatelské a klientské země bohužel nejsou známy.

Graf 12 Vývoj zahraničního obchodu se službami, v milionech USD

Vlastní zpracování na základě dat z UNCTADstat

3 Analýza mezinárodního obchodu

Následující kapitola je rozdělena na dvě části. Každá z nich se věnuje jiné oblasti mezinárodního obchodu. „*Mezinárodní obchod lze definovat jako souhrn zahraničněobchodních aktivit dvou a více národních ekonomik, příp. států, shodují-li se jejich hranice s hranicemi ekonomik; je tedy součtem dvou a více ZO*“.³⁸ Mezinárodní obchod budu sledovat v rámci jeho tradičních forem – exportu a importu.

První část kapitoly se bude věnovat zahraničněobchodní aktivitě v podobě obchodu se zbožím. V této části budou uvedena základní data zahraničního obchodu se zbožím ve Francii a Alžírsku a dále rozbor mezinárodního obchodu mezi těmito dvěma státy. Druhá část kapitoly bude o obchodu se službami, v níž budou uvedeny opět základní data obou zemí a poté data k vzájemné výměně služeb.

3.1 Analýza mezinárodního obchodu se zbožím

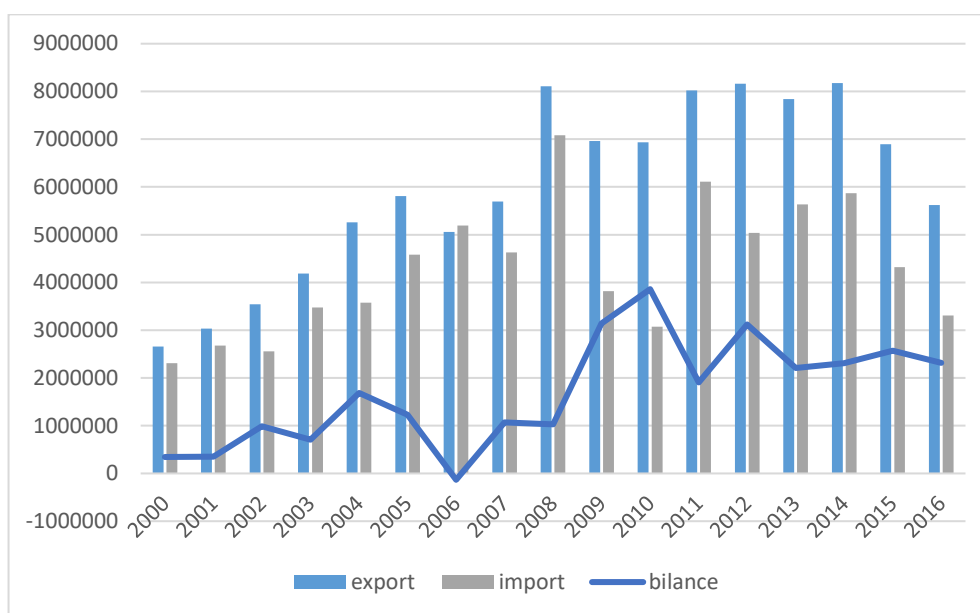
Pojmu obchod se zbožím rozumíme jako *obchod s hmotnými statky, výstupy výrobního procesu, které mají fyzikální charakteristiky (délka, šířka, tloušťka, hmotnost, složení apod.), mohou být předmětem vlastnictví a jeho přechodu a jsou poptávány na trzích ekonomickými subjekty. Do zboží řadíme finální produkty, meziprodukty a polotovary, ale i komodity*.³⁹

Následující graf znázorňuje vývoj zahraničního obchodu se zbožím mezi Francií a Alžírskem v období od roku 2000 do roku 2016.

³⁸ ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století. Grada Publishing, 2013. ISBN 9788024787954. str. 18

³⁹ ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století. Grada Publishing, 2013. ISBN 9788024787954. str. 14

Graf 13: Mezinárodní obchod se zbožím z pohledu Francie, v tisících USD

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z UNCTADstat

Alžírsko pro Francii není nikterak významným exportním trhem. Na alžírský trh vyvezla Francie v roce 2016 1,2 % svého zboží s finančním objemem tohoto vývozu 5 622 727 tisíc amerických dolarů, zatímco celkový vývoz Francie do světa činil v témže roce 488 885 072 tisíc USD.

Podle údajů alžírského statistického úřadu tvořil v roce 2016 francouzský export do Alžírsku z největší části vývoz pšenice a směsi pšenice s žitem. U tohoto vývozního artiklu drží Francie titul největšího dovozce do Alžírsku, z celkových 8 225 654,5 tun Francie dodala 3 915 241,1 tun (729 593 USD). Druhou nejhodnotnější položkou jsou léky (479 611 USD). Dalším nejvyváženějším zbožím jsou trubky pro ropovody či plynovody (218 558 USD), mléko a smetana (127 720 USD) a sušené mléko (114 082 USD).⁴⁰ Ve srovnání s historií, kdy, jak již bylo zmíněno v první kapitole, Alžírsko bylo zásobovatelem obilí francouzské armády, si státy role vyměnily a nyní proudí potraviny z Francie do Alžírsku. V Alžírsku není zemědělství dostatečně výkonné, a proto jsou potraviny druhou nejdůležitější položkou importu této země.

⁴⁰ BERRAH, Mounir Khaled. Collections Statistiques N° 205/2017: Evolution des Echanges de Marchandises de 2011 à 2016. Alger: Office National des Statistiques, 2017. ISBN 978-9961-40- 108 - 8. str. 54

Velkým partnerem není Alžírsko ani z pohledu importu, tvoří pouhých 0,6 % celkového importu Francie ze světa. Ten v roce 2016 dosáhl 507 078 747 tisíc USD, a je tak téměř jedenáctkrát větší než hodnota dovozu Alžírsko.⁴¹ Svým podílem se Alžírsko řadí na třicáté místo dodavatelů Francie.

Jak již bylo zmíněno, Alžírsko je takzvanou ropnou zemí – je bohaté na ropu a zemní plyn, tudíž finančně nejhodnotnější položkou dovozu do Francie je s 90% podílem dovoz uhlovodíků (cca 2 980 000 000 USD). Z toho přes 41 % tvoří dovoz ropy, přes 35 % zemní plyn a 13,4 % produkty z rafinované ropy.⁴² Francie je současně druhým největším odběratelem alžírských ropných produktů, hlavním zákazníkem je především společnost *Gaz de France*. Alžírsko ale není jediným dodavatelem ropy do Francie, na celkovém dovozu této suroviny se podílí pouhými 7,6 %. Znatelně menší podíl dovozu pak zaujímají anorganické chemikálie se sloučeninami z drahých kovů s 3,8 % (124 650 000 USD) a hnojiva s 3,3 % (108 420 000 USD).⁴³

Pro Alžírsko je Francie naopak jedním z nejdůležitějších obchodních partnerů již od vyhlášení alžírské nezávislosti. V roce 2016 podíl vývozu zboží do Francie představoval 3 424 139 tisíc USD. Z celkového exportu do světa o objemu 29 992 milionů amerických dolarů, to činí 11,05 %. Francie tak byla čtvrtou největší exportní destinací tohoto státu. Ve srovnání s Francií je však celkový alžírský vývoz více jak šestnáctkrát menší.

Ještě důležitější roli hraje Francie pro Alžírsko z hlediska importu. Z celkového alžírského dovozu ze světa o objemu 47 090 684 tisíc amerických dolarů tvoří Francie 10,1 %. Francie si tak drží pozici druhého nejvýznamnějšího partnera, co se týče importu.

Obchodní bilance Francie se pohybovala během sledovaného období v kladných hodnotách, export byl vždy větší než import, kromě roku 2006, kdy import přesáhl export a bilance dosáhla záporné hodnoty -132 802 tisíc amerických dolarů. V roce 2007 se bilance dostala opět do kladných hodnot a přetrvávala tak i během hospodářské krize. V roce

⁴¹ France trade in goods with Algeria in 2016. *UN Comtrade Database* [online]. United Nations [cit. 2018-03-05]. Dostupné z: <https://comtrade.un.org/labs/dit-trade-vis/?reporter=251&partner=12&type=C&commodity=TOTAL&year=2016&flow=1>

⁴² Publications des Services économiques: Le commerce bilatéral France-Algérie en 2016. *Ministère de l'économie et des finances: Publications des Services économiques* [online]. Alger: Service Économique Régional d'Alger, juillet 2017 [cit. 2018-03-06]. Dostupné z: <https://www.tresor.economie.gouv.fr/Ressources/File/438056>

⁴³ France Imports from Algeria. *Trading Economics* [online]. New York: IECONOMICS [cit. 2018-03-05]. Dostupné z: <https://tradingeconomics.com/france/imports/algeria>

2009 došlo oproti předchozímu roku k velkému propadu importu z Alžírska. V tomto roce se cena ropy propadla na cenu 60,86 USD za barel.⁴⁴ Poslední roky vzájemného obchodu ukazují spíše klesající trend. Snižuje se finanční objem vývozu i dovozu.

Pokud srovnáme finanční objemy zahraničního obchodu – vývoz a dovoz zboží – narazíme na obrovský rozdíl. Výši zahraničního obchodu lze považovat za jakýsi indikátor vyspělosti dané ekonomiky. Proto můžeme konstatovat, že Francie jakožto západoevropský stát má jednoznačně navrch oproti Alžírsku. Lze to odůvodnit jednak umístěním na zcela odlišném kontinentu, v Africe, a navíc je poměrně mladým státem.

3.2 Analýza mezinárodního obchodu se službami

Pojmu obchod se službami rozumíme jako obchod s výsledkem výrobní činnosti, nehmotným procesem, který při spotřebě mění stav odběratele nebo usnadňuje jinou směnu zboží a služeb.⁴⁵

Ve Francii nabývá obchod se službami stále většího významu. V roce 2015 tvořil export služeb až téměř 10% podíl na francouzském hrubém domácím produktu. Alžírsko se neřadí mezi nejperspektivnější destinace francouzských služeb. Na jejich příjmu se podílí pouze malým podílem a řadí se na třicáté místo. Ani dovoz alžírských služeb se nepohybuje na předních příčkách dodavatelů Francie, je až třicátý sedmý největší.

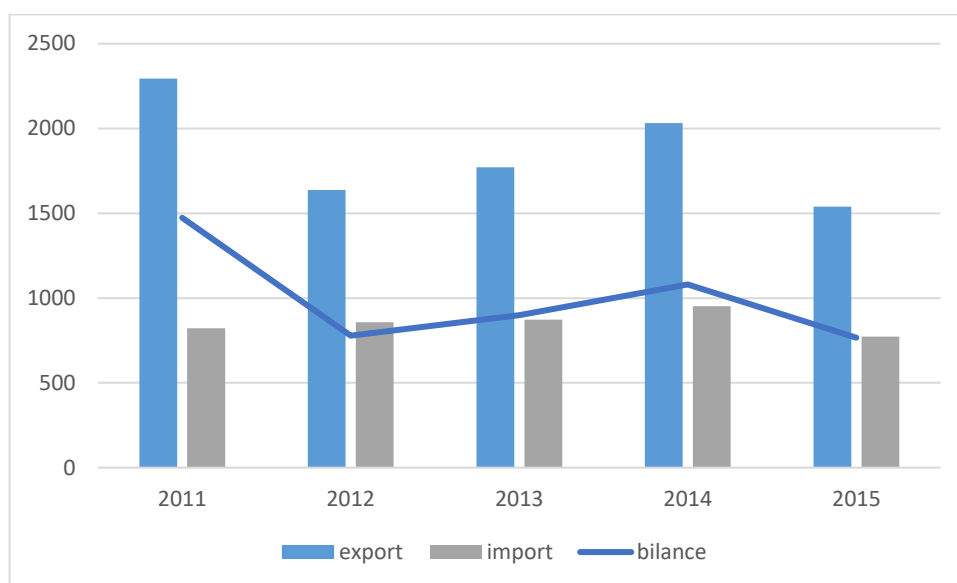
Oproti vývoji obchodu se službami ve Francii v Alžírsku obchod se službami stagnuje a tvoří jen malý podíl na hrubém domácím produktu. V roce 2015 to bylo konkrétně 2 %. Celkový export služeb byl v hodnotě 3 455 milionů USD a celkový import služeb byl 11 077 milionů USD. Informace o nejvýznamnějších partnerech Alžírska z hlediska vývozu a dovozu služeb bohužel nejsou známy. Balance služeb je dlouhodobě záporná.

Následující graf ukazuje obchod se službami mezi Alžírskem a Francií z pohledu Francie. Sledované období je zkrácené na rozmezí mezi lety 2011 a 2015. Data z předchozích let a z roku 2016 bohužel nejsou dostupná v rámci mezinárodní směny služeb. Data vycházejí z šestého vydání Příručky MMF (BMP 6).

⁴⁴ Average annual OPEC crude oil price from 1960 to 2018. Statista: The Statistics Portal [online]. [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/262858/change-in-opec-crude-oil-prices-since-1960/>

⁴⁵ ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století. Grada Publishing, 2013. ISBN 9788024787954, str. 14

Graf 14: Mezinárodní obchod se službami z pohledu Francie, v milionech USD

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z UNCTADstat

Francie dlouhodobě vyváží své služby do Alžírska ve dvakrát tak velkém měřítku než u dovozu služeb. V roce 2015 Francie vyvezla služby v celkové hodnotě 241 526 milionů amerických dolarů, z čehož vývoz do Alžírska tvořil 0,6 % – 1 538 milionů USD. Alžírsko v témže roce vyvezlo celkově 3 455 milionů USD.

Import z Alžírska do Francie tvořil 772 milionů USD, což je 0,3 % z celkového importu Francie, který činil 231 764 milionů USD. Alžírsko ve stejném roce dovezlo služby v hodnotě 11 077 milionů USD.

Hodnoty celkového vývozu i dovozu u obou zemí se značně liší a odpovídají důležitosti služeb v daném státě. Zatímco ve Francii je tvořen hrubý domácí produkt z 79,4 % službami, na alžírském HDP se podílí pouhými 28 %.

Bilance služeb Francie se po celé sledované období nacházela v kladných hodnotách. V roce 2011 měla hodnotu 1 474 milionů USD, poté klesla a od roku 2012 se pohybuje mezi 776 a 1 080 miliony USD.

4 Analýza vzájemných investic

Následující kapitola se bude věnovat vzájemným investicím, konkrétně přímým zahraničním investicím. Přímé zahraniční investice chápeme jako *investice s dlouhodobým záměrem rezidenta jedné ekonomiky ve společnosti, která je rezidentem jiné ekonomiky*.⁴⁶ Kvůli nedostupnosti dat se vývoj vzájemných investic musel omezit na sledované období v letech 2000 až 2012. Stav investic je vždy přisuzován k poslednímu dni v roce 31.12.

Příliv zahraničních investic ze světa do Francie měl po dlouhou dobu rostoucí tendenci. V roce 2000 byl stav přílivu investic cca 200 000 milionů USD a od té doby neustále narůstal. Nejvyšších hodnot dosahoval příliv investic od roku 2006 do roku 2012 - okolo 1 000 000 milionů amerických dolarů. Následující rok příliv investic klesl a až do roku 2016 se držel kolem 700 000 milionů USD. Odliv investic měl ve Francii taktéž stoupající tendenci, v letech 2009 až 2012 se pohyboval okolo 1 500 000 milionů USD, poté klesl a nyní osciluje mezi 200 000 a 300 000 miliony USD.

Příliv zahraničních investic do Alžírsko má taktéž rostoucí trend, nicméně v porovnání s Francií jde o mnohem menší částky. Aktuálně dosahuje nejvyšších hodnot za sledované období, jde o 27 778 milionů USD. Odliv investic do zahraničí také stoupá. Stav odlivu investic je momentálně vyšší než 1 876 milionů USD.⁴⁷ Do roku 2016 byla historicky největším investorem v zemi Francie, po které má nyní vedení převzít Turecko.

Bilaterální smlouva o podpoře a ochraně investic mezi Francií a Alžírskem byla podepsána již roku 1993, nicméně v platnost vstoupila až roku 2000.⁴⁸ Vzájemným investicím napomáhá také speciální alžírská agentura ANDI (*Agence nationale de developement et d'investissement*), která má všeobecně na starost vyhledávání nových investic, včetně těch francouzských, a jejich přilákání do země. Stejnou funkci zastává ve Francii organizace Business France. Další organizací je Alžírsko-francouzská obchodní a průmyslová komora působící také v Alžírsku, která byla založena alžírskými

⁴⁶ ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století. Grada Publishing, 2013. ISBN 9788024787954. str. 170

⁴⁷ Investment Map: FDI. Investment Map [online]. Geneva: International Trade Centre [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: https://www.investmentmap.org/investorProfile_fdi.aspx

⁴⁸ France: Bilateral Investment Treaties (BITs). UNCTAD: *Investment Policy Hub* [online]. UNCTAD Division on Investment and Enterprise [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <http://investmentpolicyhub.unctad.org/IIA/CountryBits/72#iiaInnerMenu>

a francouzskými obchodníky a má za úkol podporovat vztahy mezi společnostmi z Alžírsko i z Francie.

Investice přicházející do Alžírsko mají však jistá právní omezení. Od roku 2009 platí v Alžírsku zákon, který říká, že jakákoliv zahraniční investice do společnosti může být v podobě nanejvýš 49% podílu. Alžírští spoluvlastníci tak mají zajištěno rozhodující slovo v rámci společností. Dále se v rámci veřejných soutěží zahraniční investoři mohou zapojit, pouze pokud vytvoří partnerství s alžírským subjektem. Kromě těchto překážek stěžuje investování v této zemi i vysoká míra byrokracie, korupce a slabý finanční sektor.⁴⁹

Následující tabulka ukazuje vývoj stavu přímých zahraničních investic. Stav přímých zahraničních investic směřujících z Francie do Alžírsko má již od roku 2000 stále rostoucí trend. Zatímco v roce 2000 byl stav investic 114 milionů amerických dolarů, v roce 2012 to byl více než dvacetinásobek této hodnoty. Alžírsko je díky své relativní ekonomické i politické stabilitě pro investory zajímavým investičním cílem. V roce 2012 se na přílivu investic do této země Francie podílela 7 % a stala se tak pátým největším investorem. Ještě více investic přiteklo z Kuvajtu (23 %), Španělska (17 %), Egypta (17 %) a Spojených států amerických (13 %).⁵⁰

Tabulka 3: Vývoj přímých zahraničních investic s Alžírskem z pohledu Francie

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
outward	114	133	161	212	232	440	689	1281	1571	2377	2495	2573	2720
inward	139	139	250	315	458	392	371	445	398	437	368	336	340

Zdroj: vlastní zpracování z: FDI positions by partner country. *Organisation for Economic Co-operation and Development: Statistics*[online]. [cit. 2018-03-13]. Dostupné z:

http://stats.oecd.org/Index.aspx?DatasetCode=FDI_FLOW_INDUSTRY#

⁴⁹ Country risk of Algeria: Investment. Société Générale: Import-Export Solutions [online]. Groupe Société Générale [cit. 2018-03-29]. Dostupné z: <https://import-export.societegenerale.fr/en/country/algeria/investment-country-risk>

⁵⁰ ALGÉRIE: LES INVESTISSEMENTS. BNP Paribas: Trade solutions [online]. BNP Paribas, Mars 2018 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <https://www.tradesolutions.bnpparibas.com/fr/implanter/algerie/investir>

Opačný směr investic z Alžírsko do Francie se již zdaleka nepohybuje v tak vysokých hodnotách. Příliv investic měl od roku 2000 do roku 2004 stoupající tendenci, poté stav investic několik let až do roku 2009 osciloval mezi 371 a 458 miliony USD. Poslední tři zaznamenané roky je stav investic opět nižší a téměř stabilní.

Z hlediska odvětvové struktury nejsou bohužel známa hlavní cílová odvětví alžírských přímých zahraničních investic. Pokud jde však o francouzské investice, tak v roce 2016 byl nejvyšší stav těchto investic v oblasti finančních služeb. Druhým odvětvím, kam bylo nasměrováno nejvíce investic, bylo odvětví automobilového průmyslu a ostatních dopravních prostředků a dalšími byly potravinářský průmysl, chemický průmysl a specializované a technické činnosti.

V současnosti se v Alžírsku nachází více jak 450 francouzských firem, které podnikají v různých oblastech a zaměstnávají zhruba 140 000 lidí. V oblasti finančních služeb je nejdominantnější BNP Paribas a Société Générale. Z farmaceutického průmyslu zde najdeme Sanofi-Aventis. V turismu podniká například hotelová síť Accor Hotels. Mezi potravinářské firmy se v Alžírsku zařadila firma s mlékárenskými produkty Danone, firma produkující sýry Bel a společnost s nápoji Groupe Castel. V oblasti automobilového průmyslu působí Renault, který má v Alžírsku i vlastní montážní závod, dále také společnost Groupe PSA, která vyrábí automobily značek Peugeot a Citroën. Dále zde najdeme ze známých jmen společnost vyrábějící pneumatiky Michelin, Schneider Electric působící v elektrotechnickém průmyslu či dopravní podnik RATP (Régie autonome des transports parisiens).⁵¹

⁵¹ SAIBI, Hocine. Opportunités d'affaires et potentiel économique du marché Algérien. In: *Themavision* [online]. Chambre de Commerce et d'Industrie Ile-et-Vilaine, Décembre 2010 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=8&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjepLb9kOfZAhWECOWKHb9WBnQQFgg6MAc&url=http%3A%2F%2Fwww.themavision.fr%2Fjcms%2F2Fc_223589%2Fconference-nantes-rennes-poitiers-decembre-2010-revision3&usg=AOvVaw3hnVyP_6D8uGgc-uUmYvde

5 Možný budoucí vývoj vzájemných vztahů

Tato kapitola se bude věnovat mé prognóze budoucího vývoje vzájemného vztahu mezi Francií a Alžírskem. Uvedu hlavní překážky, které brání navození užšího vztahu. Popíšu také výhody obou států, které by mohly přispět k dalšímu rozvoji. Svou prognózu stavím na informacích zjištěných během zpracování celé bakalářské práce a na základě vlastních úvah o nich.

Je jisté že vývoj vzájemných vztahů bude probíhat i nadále. Je velmi nepravděpodobné, že by se Francie s Alžírskem přes historické události, které dokázaly společně překonat, nepohodly natolik, aby omezily obchodní a diplomatické styky.

Historie, jež obě země tíží, je hlavní překážkou vřelejších vztahů mezi Francií a Alžírskem. Na kolonizace, jako na každou historickou událost se nesmí zapomínat a je třeba si ji připomínat, nicméně kvůli tomu zůstává v Alžíranech pořád zášť a ve Francouzích stud. Z tohoto důvodu bude zajisté dále probíhat politický dialog na toto téma mezi nejvyššími představiteli obou zemí. Politickou debatu v tomto směru vedli všichni novodobí francouzští prezidenti, včetně aktuálního prezidenta Emmanuela Macrona zvoleného v roce 2017. Bude záležet na tom, kdo zaujme funkci po nynějším alžírském prezidentovi Abdelazizu Bouteflikovi a zda by vůbec chtěl pokračovat v diplomatické komunikaci mezi oběma zeměmi. Na tuto otázku zřejmě napoví příští prezidentské volby, které se mají konat v roce 2019. Přitom je možné, že občané Alžírska znovu zvolí Abdelazize Bouteflika, pro kterého by to bylo již páté volební období.

Dalšími překážkami vývoje vztahu, které jsou nyní aktuálnější, jsou byrokracie a vysoká míra korupce v Alžírsku. Obě skutečnosti brání rozvoji obchodu, přestože jsou obě země členy Světové obchodní organizace, jež se snaží o svobodný obchod.

Vzájemnému obchodu mezi Francií a Alžírskem nahrává také jejich geografické umístění. Přestože státy rozděljuje Středozemní moře, mají k sobě vzdálenostně stále relativně blízko. Tato skutečnost je již dostatečně využívána při směně zboží. Nicméně dle mého názoru využití tohoto dopravního kanálu bude stále růst se zaplňováním leteckého prostoru.

Výhodou vzájemné spolupráce, především pro Francii, je také společný jazyk – francouzština, kterou dodnes mluví více jak třetina Alžířanů. Společný jazyk může být využit Francií pro outsourcing služeb, jež mohou být vzdálené od místa svého spotřebování – to znamená zejména telekomunikační a internetové služby. Konkrétně se může jednat například o technickou podporu, tvorbu webových seminářů atd. Exporting těchto služeb z Alžírska je vhodný hlavně díky společnému jazyku, ale i nízkým mzdám, poměrně vysoké nezaměstnanosti v zemi a kvalifikaci pracovníků.⁵²

Co se týče mezinárodního obchodu mezi Alžírskem a Francií, mám pocit, že z něj bude čím dál tím více profitovat francouzská strana, a to jak v oblasti obchodu se zbožím, tak se službami. Lze se domnívat, že bude stále pokračovat dovoz ropy a zemního plynu do Francie, a to i přesto, že se Francie snaží o omezování fosilních paliv a o postupný přechod na takzvanou čistou energii. Dovoz těchto surovin tedy bude nadále probíhat, nicméně bude mít klesající trend. V návaznosti na pokles dovozu ropy a zemního plynu bude klesat i celkový export z Alžírska do Francie.

Perspektivní oblastí pro export Francie budou nadále také potraviny a farmaceutické výrobky, jež se do Alžírska už nyní vyváží. Podnikání v Alžírsku může být pro francouzské společnosti také zajímavé z hlediska světových cen ropy a zemního plynu. Evropské ceny těchto paliv se od těch alžírských významně liší. Divize společnosti BNP Paribas věnující se investicím uvádí, že rozdíl těchto cen může být až šestinásobný.⁵³

Velký prostor pro využívání alžírské pracovní síly Francií vytváří i mzdové podmínky v této severoafrické zemi. V návaznosti na předchozí kapitoly lze vytvořit srovnání průměrných a minimálních měsíčních mezd. Mezi francouzskou a alžírskou průměrnou měsíční mzdou je rozdíl 3 320 USD, což znamená, že ta francouzská je vyšší téměř čtrnáctkrát. Mezi minimálními mzdami je v absolutní hodnotě menší rozdíl, a sice 1 634 USD, avšak francouzská minimální mzda je opět vyšší, a to více jak čtyřicetkrát. Pro Francii je tak Alžírsko zdrojem levné pracovní síly.

⁵² MÜLLER-JENTSCH, Daniel. Deeper Integration and Trade in Services in the Euro-Mediterranean Region: Southern Dimensions of the European Neighborhood Policy. World Bank Publications, 2005. ISBN 9780821359556. str. 68

⁵³ ALGÉRIE: LES INVESTISSEMENTS. BNP Paribas: Trade solutions [online]. BNP Paribas, Mars 2018 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <https://www.tradesolutions.bnpparibas.com/fr/implanter/algerie/investir>

Alžírsko má díky Francii také přístup k moderním technologiím a evropskému know-how, což však mimo jiné není příliš využíváno jelikož se Alžírsko zabývá nejvíce primárním sektorem, kde by takové znalosti nenašly využití.

Pro Alžírsko je blízký vztah s Francií jednoznačným pojítkem s Evropskou unií a celkově s Evropou a vyspělými zeměmi. Z tohoto propojení může těžit v rámci navazování dalších bližších bilaterálních vztahů. Zároveň si ale myslím, že tento vztah nebude pro Francii představovat takovou prioritu jako pro Alžírsko, hlavně z důvodu aktuálního politického dění v Evropě. Francie se nyní tlačí do vedení EU vedle aktuálního evropského hegemonu – Německa. Proto se domnívám, že Francie bude sice pokračovat v politickém dialogu, v jazykové a kulturní spolupráci, nadále se také budou rozvíjet francouzské investiční projekty v Alžírsku, ale mezinárodní obchod mezi Francií a Alžírskem bude upadat. „Zlaté období“ tohoto spojení již pominulo a je otázkou, zda se někdy vrátí. To je, jestli bude Francie a Alžírsko někdy opět rovnocennými partnery, tak jak to hlásají společně podepsané deklarace.

Závěr

V úvodu své bakalářské práce jsem si vytyčila cíl poskytnout hlubší pohled do hospodářských vztahů mezi Francií a Alžírskem s přihlédnutím na společnou historii, jež oba státy nadále tíží. Cíl se mi dle mého názoru podařilo splnit. Problematika dozajisté nebyla plně vyčerpána, ale poskytla čtenáři možnost se s ní seznámit.

Během zpracování své bakalářské práce bylo mým osobním cílem nedávat přednost ani jedné zemi a věnovat pozornost každé stejným měřítkem. Bohužel musím konstatovat, že tento cíl se mi nepodařilo splnit. Některá data, jako například údaje o přímých zahraničních investicích, byla dostupná pouze z francouzské strany. Rozdíl mezi informacemi z obou stran byl také v prioritách obou států a v časových obdobích, o nichž data zveřejňovala. Zatímco z francouzské strany bylo možné získat údaje o přímých zahraničních investicích do Alžírska, z opačné strany to možné nebylo. Stejný problém jsem našla i u zahraničního obchodu se službami. Ačkoliv jsem v obou případech vycházela ze statistik světových organizací, jelikož statistické úřady neposkytují přehledné shrnutí s rozdělením podle partnerských států, nebylo možné získat data ze všech let. Z tohoto důvodu jsem v některých kapitolách musela zkrátit sledované období.

V rámci uzavření nyní po jednotlivých kapitolách shrnu celou svou práci. V první kapitole jsem se snažila shrnout historii vztahu mezi Francií a Alžírskem. Začátek kapitoly jsem věnovala prvotnímu navázání obchodních vztahů a tomu, co předcházelo francouzské kolonizaci. Francie dovážela z Alžírska zemědělské produkty a zásobovala jimi také svou armádu. Kolonizaci předcházelo i období pirátství, kterým bylo postiženo celé Středozeří.

V další části, která je podstatně delší, jsem soustředila pozornost právě na kolonizaci. Snažila jsem se zachytit její průběh od samotné záminky k vlastní kolonizaci, přes události a boje probíhající během francouzské nadvlády v Alžírsku, až po uzavření tohoto sporu a vyhlášení alžírské nezávislosti. Záminkou pro kolonizaci mohlo být již zmiňované pirátství, které bylo potřeba vyřešit. Mnohem pravděpodobnější je ale nešťastný diplomatický manévra mezi dej Husajnem a francouzským konzulem. Francie několik let poté zahájila přímý útok, strategicky postupovala napříč zemí a dobývala postupně alžírské území. Celý proces doprovázely nelítostné boje a ještě více mrtvých a

zraněných. V roce 1962 byla ukončena francouzská nadvláda v Alžírsku a byla vyhlášena jeho nezávislost. Podstatnou část tohoto aktu tvořila Evianská dohoda, na základě které spolu měly oba státy nadále vycházet.

Dále je v kapitole zaznamenána novodobá historie včetně současných vztahů. O navázání přátelského vztahu a o spolupráci se zasloužili alžírští prezidenti Chadli Benjedid s Abdelazízem Bouteflikou a francouzští prezidenti François Mitterand, Jacques Chirac, Nicolas Sarkozy, François Holland i Emmanuel Macron. V rámci těchto jednání byly sepsány nejrůznější bilaterální smlouvy včetně *Déclaration d'Alger sur l'amitié et la coopération entre la France et l'Algérie*. Současné vztahy nevytváří však pouze smlouvy a dohody, ale i instituce, firmy a obyčejní lidé.

Další hlavní kapitola měla za úkol představit obě země, přičemž jsem ji rozdělila na dvě podkapitoly, jež se každá věnuje jedné z nich. Ta o Francii charakterizovala tuto zemi jako součást vyspělého světa – jako člena Evropské unie, s odpovídajícím hospodářským růstem a i s mzdou příslušníka vyspělé země. Jako nedostatek se ukázala vysoká míra nezaměstnanosti. Kapitola o Alžírsku poukázala na mladost a nevyspělost tohoto státu. Jeho rozvoj je nepřiměřeně spojen s financemi pocházejícími z vývozu ropy a zemního plynu, jenž se v Alžírsku těží. Míra nezaměstnanosti se od té francouzské příliš neliší, ale ohromný rozdíl je naopak v ocenění zaměstnaných – v mzdách. Mzdy jsem rozlišila na minimální a průměrné a porovnávala jejich měsíční hodnoty.

Třetí kapitola byla o zahraničním obchodu se zbožím a se službami. Uvedla jsem, jak si jako obchodní partneři stojí oproti ostatním. Zjištěno bylo, že Francie je pro Alžírsko velmi cenným dodavatelem potravin, hlavně obilovin, mléka a mléčných produktů, a také farmaceutických výrobků – léků. Alžírsko je naopak dodavatelem ropy a zemního plynu. Francie obchoduje především v rámci Evropské unie a Alžírsko nezaujímá podstatnější podíl ve francouzském zahraničním obchodu. Obchod se službami mezi těmito dvěma státy neprobíhá ve vysokých hodnotách a převažuje francouzský dovoz služeb do Alžírska.

Čtvrtou kapitolou jsem popsala vzájemné přímé zahraniční investice. Alžírské a francouzské přímé zahraniční investice probíhají na základě bilaterálních dohod a mají různé organizace, které k jejich vytvoření dopomáhají. Francie má investování v Alžírsku ztížené místními zákony, přesto však její investice dlouhodobě přesahují ty alžírské ve Francii. V Alžírsku se nachází mnoho světoznámých francouzských firem podnikajících

například v automobilovém průmyslu, či v průmyslu elektrotechnickém, potravinářském atd.

Poslední kapitola obsahuje mou prognózu možného vývoje vzájemných vztahů. Překážkou v rozvoji je jistě byrokracie v Alžírsku, ale i historie, která státy stále rozděluje. Mezinárodní obchod mezi Alžírskem a Francií je již teď v úpadku a tento trend bude pokračovat. Došla jsem k závěru, že v budoucnu bude z tohoto vztahu profitovat spíše Francie než Alžírsko. Nicméně tyto státy spolu budou nadále komunikovat na diplomatické úrovni a nadále se věnovat tématu společné historie.

Zdroje

Knižní zdroje

- [1] BERÁNEK, Zdeněk. *Alžírsko: Stručná historie států*. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-335-0
- [2] BERRAH, Mounir Khaled. *Collections Statistiques N° 205/2017: Evolution des Echanges de Marchandises de 2011 à 2016*. Alger: Office National des Statistiques, 2017. ISBN 978-9961-40- 108 - 8.
- [3] CIHELKOVÁ, Eva. *Vnější ekonomické vztahy Evropské Unie*. Praha: Nakladatelství C H Beck, 2003. ISBN 80-7179-804-5
- [4] IBP, Inc. *Algeria Business and Investment Opportunities Yearbook Volume 1 Strategic: Practical Information and Opportunities*. Washington DC: Lulu.com, 2016. ISBN 9781438776088
- [5] IBP, Inc. *France Investment and Business Guide Volume 1 Strategic and Practical Information*. Washington DC: Lulu.com, 2015. ISBN 9781329244306
- [6] KOVÁŘ, Petr. *Témata: Všeobecný přehled*. Praha: Fragment, Albatros Media, 2011. ISBN 9788025315774
- [7] MÜLLER-JENTSCH, Daniel. *Deeper Integration and Trade in Services in the Euro-Mediterranean Region: Southern Dimensions of the European Neighborhood Policy*. World Bank Publications, 2005. ISBN 9780821359556.
- [8] PALATA, Luboš. *Alžírané nejsou v Paříži přistěhovalci. Před půl stoletím bylo Alžírsko Francie. Mladá fronta Dnes*. 2015, (8), 4. ISSN 1210-1168
- [9] REID, Richard J. *Dějiny moderní Afriky: od roku 1800 po současnost*. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3079-0
- [10] SVATOŠ, Miroslav. *Zahraniční obchod*. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 9788024727080.
- [11] ŠTĚRBOVÁ, Ludmila. *Mezinárodní obchod ve světové krizi 21. století*. Grada Publishing, 2013. ISBN 9788024787954
- [12] *The Report: Algeria 2010*. Oxford Business Group. ISBN 9781907065125.
- [13] VESELÝ, Zdeněk. *Dějiny mezinárodních vztahů*. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-278-3

Elektronické zdroje

- [1] Agence nationale de developpement de l'investissement [online]. [cit. 2018-04-01].
Dostupné z: <http://www.andi.dz/index.php/en/>
- [2] Algeria country profile. *BBC* [online]. 2017 [cit. 2018-01-01]. Dostupné z:
<http://www.bbc.com/news/world-africa-14118852>
- [3] Algérie. France Diplomatie [online]. 22.08.2017 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z:
<https://www.diplomatie.gouv.fr/fr/dossiers-pays/algerie/>
- [4] Algérie: Les investissements. BNP Paribas: Trade solutions [online]. BNP Paribas, Mars 2018 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z:
<https://www.tradesolutions.bnpparibas.com/fr/implanter/algerie/investir>
- [5] Ambassade d'Algérie en France [online]. Paris [cit. 2018-03-24]. Dostupné z:
<http://www.amb-algerie.fr/>
- [6] Average annual OPEC crude oil price from 1960 to 2018. Statista: The Statistics Portal [online]. [cit. 2018-04-01]. Dostupné z:
<https://www.statista.com/statistics/262858/change-in-opec-crude-oil-prices-since-1960/>
- [7] Biographie Officielle. *Présidence de la République* [online]. [cit. 2018-01-02].
Dostupné z: <http://www.el-mouradia.dz/francais/president/biographie/Presidentfr.htm>
- [8] Countries and regions: Algeria. European Commission [online]. 06 Nov 2017 [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/algeria/>
- [9] CAIRO. Stability or stagnation in Algeria? *The Economist* [online]. 2017 [cit. 2018-01-02]. Dostupné z: <https://www.economist.com/news/middle-east-and-africa/21721155-algerians-see-little-reason-vote-coming-general-election-stability-or>
- [10] Coopération politique: Relations algéro-françaises. Ambassade d'Algérie en France [online]. Paris [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <http://www.amb-algerie.fr/cooperation-politique-2/>
- [11] Country risk of Algeria: Investment. Société Générale: Import-Export Solutions [online]. Groupe Société Générale [cit. 2018-03-29]. Dostupné z: <https://import-export.societegenerale.fr/en/country/algeria/investment-country-risk>

- [12] Déclaration d'Alger sur l'amitié et la coopération entre la France et l'Algérie. France Diplomatie [online]. Ministère de l'Europe et des Affaires étrangères, le 19 décembre 2012 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: https://www.diplomatie.gouv.fr/IMG/pdf/declaration2012-signee_cle0e89c7.pdf
- [13] FDI positions by partner country. *Organisation for Economic Co-operation and Development: Statistics* [online]. [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: http://stats.oecd.org/Index.aspx?DatasetCode=FDI_FLOW_INDUSTRY#
- [14] France: Bilateral Investment Treaties (BITs). *UNCTAD: Investment Policy Hub* [online]. UNCTAD Division on Investment and Enterprise [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <http://investmentpolicyhub.unctad.org/IIA/CountryBits/72#iaInnerMenu>
- [15] France Imports from Algeria. Trading Economics [online]. New York: IECONOMICS [cit. 2018-03-05]. Dostupné z: <https://tradingeconomics.com/france/imports/algeria>
- [16] France trade in goods with Algeria in 2016. *UN Comtrade Database* [online]. United Nations [cit. 2018-03-05]. Dostupné z: <https://comtrade.un.org/labs/dit-trade-vis/?reporter=251&partner=12&type=C&commodity=TOTAL&year=2016&flow=1>
- [17] Francie ve zkratce: Základní údaje o Francii. *Francouzsko-česká obchodní komora* [online]. [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <http://www.ccft-fcok.cz/cz/index.asp?p=cisla-informace-statistiky-Francie>
- [18] General profile: Algeria. *United Nations Conference on Trade and Development: Statistics* [online]. 2017 [cit. 2018-01-02]. Dostupné z: <http://unctadstat.unctad.org/CountryProfile/GeneralProfile/en-GB/012/index.html>
- [19] General profile: France. *United Nations Conference on Trade and Development: Statistics* [online]. 2017 [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: <http://unctadstat.unctad.org/CountryProfile/GeneralProfile/en-GB/251/index.html>
- [20] Harmonised unemployment rate by sex. *Eurostat* [online]. [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&language=en&pcode=teilm020&tableSelection=1&plugin=1>
- [21] Institut français d'Algérie [online]. Alger [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <http://www.if-algerie.com/algerie>

- [22] Investment Map: FDI. Investment Map [online]. Geneva: International Trade Centre [cit. 2018-03-19]. Dostupné z:
https://www.investmentmap.org/investorProfile_fdi.aspx
- [23] L'Ambassade de France à Alger [online]. Alger [cit. 2018-04-01]. Dostupné z:
<https://dz.ambafrance.org/-Ambassade-de-France-en-Algerie->
- [24] Les differents tableaux. *Office National des Statistiques* [online]. [cit. 2018-01-06]. Dostupné z: http://www.ons.dz/-EMPLOI-ET-CHOMAGE-au-Quatrieme,56-.html?debut_articles=10#pagination_articles
- [25] OECD (2018), Average wages (indicator). doi: 10.1787/cc3e1387-en (Accessed on 03 January 2018), Real minimum wages. Organisation for Economic Co-operation and Development: Statistics [online]. [cit. 2018-01-03]. Dostupné z:
https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=AV_AN_WAGE#
- [26] PICUT, Gaëlle. Salaire moyen en France : quelles sont les régions les plus favorables aux cadres ? *Le Monde* [online]. 2015 [cit. 2018-01-03]. Dostupné z:
http://www.lemonde.fr/emploi/article/2015/05/06/salaire-moyen-en-france-queelles-sont-les-regions-les-plus-favorables-aux-cadres_4628956_1698637.html
- [27] Podíl nezaměstnaných osob v ČR a krajích, 2005-2016. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2018-01-03]. Dostupné z:
https://www.czso.cz/csu/czso/cr_od_roku_1989_podil_nezamestnanych
- [28] Podnebí a geografie. *Atout France* [online]. [cit. 2018-01-01]. Dostupné z:
<http://ee.france.fr/cs/information/podnebi-geografie>
- [29] Population immigrée selon les principaux pays de naissance en 2014: Comparaisons régionales et départementales. *Institut national de la statistique et des études économiques* [online]. 29/06/2017 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z:
<https://www.insee.fr/fr/statistiques/2012727>
- [30] Présidentielle 2019 : possible candidature de Bouteflika. *Liberté Algérie: Quotidien national d'information* [online]. Alger, 02-08-2017 [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <https://www.liberte-algerie.com/actualite/presidentielle-2019-possible-candidature-de-bouteflika-274667>
- [31] Publications des Services économiques: Le commerce bilatéral France-Algérie en 2016. *Ministère de l'économie et des finances: Publications des Services économiques* [online]. Alger: Service Économique Régional d'Alger, juillet 2017 [cit. 2018-03-06]. Dostupné z:
<https://www.tresor.economie.gouv.fr/Ressources/File/438056>

- [32] SAIBI, Hocine. Opportunités d'affaires et potentiel économique du marché Algérien. In: *Themavision* [online]. Chambre de Commerce et d'Industrie Ille-et-Vilaine, Décembre 2010 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=8&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjepLb9kOfZAhWECOWKHb9WBnQQFgg6MAc&url=http%3A%2F%2Fwww.themavision.fr%2Fjcms%2Fc_223589%2Fconference-nantes-rennes-poitiers-decembre-2010-revision3&usq=AOvVaw3hnVyP_6D8uGgc-uUmYvde
- [33] ŠAJTAR, Jaroslav. Před 60 lety vypukla alžírská válka. *Reflex* [online]. 2014 [cit. 2017-12-31]. Dostupné z: <http://www.reflex.cz/clanek/historie/60014/pred-60-lety-vypukla-alzirska-valka.html>
- [34] Tableaux de l'économie française: Importations - Exportations. L'Institut national de la statistique et des études économiques [online]. 27/02/2018 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <https://www.insee.fr/fr/statistiques/3303545?sommaire=3353488>
- [35] Tableaux de l'économie française: Pétrole - Charbon. *L'Institut national de la statistique et des études économiques* [online]. 02/03/2017 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <https://www.insee.fr/fr/statistiques/2569463?sommaire=2587886>
- [36] Taux de chômage localisés au 3e trimestre 2017: Comparaisons régionales et départementales. *Institut national de la statistique et des études économiques* [online]. [cit. 2018-01-03]. Dostupné z: https://www.insee.fr/fr/statistiques/2012804#tableau-TCRD_025_tab1_regions2016
- [37] The unemployment rate decreased by 0.1 points in Q4 2016. *Institut national de la statistique et des études économiques* [online]. 2017 [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <https://www.insee.fr/en/statistiques/2586698>
- [38] The World Factbook: Algeria. *Central Intelligence Agency* [online]. [cit. 2018-01-02]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ag.html>
- [39] UN Comtrade Database [online]. New York: United Nations [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <https://comtrade.un.org>
- [40] United Nations Conference on Trade and Development: Statistics [online]. Geneva: United Nations [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <http://unctadstat.unctad.org/EN/Index.html>

- [41] Quarterly accounts (base 2010) - GDP growth overhang. Institut national de la statistique et des études économiques [online]. 2017 [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <https://www.insee.fr/en/statistiques/serie/001786633#Graphique>
- [42] Quatrième Session du Comité intergouvernemental de haut niveau franco-algérien (CIHN). Gouvernement [online]. 11 décembre 2017 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <http://www.gouvernement.fr/partage/9821-quatrieme-session-du-comite-intergouvernemental-de-haut-niveau-franco-algerien-cihn>
- [43] Qui sommes-nous?. CCI France International [online]. [cit. 2018-04-16]. Dostupné z: <https://www.ccifrance-international.org/le-reseau/qui-sommes-nous.html>
- [44] Zámorská území Francie. *Velvyslanectví České republiky v Paříži* [online]. [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/paris/cz/konzularni_informace/podminky_pro_vstup_do_zeme/zamorske_departementy_a_zamorska_uzemi/index.html
- [45] ZENKNER, Petr. Francie. *Euroskop* [online]. [cit. 2018-01-01]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/530/sekce/francie/>